

DARBININKAS

Lietuviai
amžinai
M. Mažydo
atmintai

HUMPHREY: jie politiniai šarlatanai ... Kaip jis supranta pavergtųjų tautų kelią į laisvę

Sen. H.H. Humphrey rugsėjo 19 Chicagoje kalbėjo lenkam apie Lenkiją ir komunistų valdomą kitą Europą. Išdėjo savo pažiūras. "Tebus man leista pasakyti aiškiai, kad tik politinis šarlatanai gali kalbėti apie pergalę prieš komunizmą tuojau ar apie komunistų pavergtųjų tautų "išlaisvinimą" tuojau".

"Mes negalime pamėgdžioti tais iš truputį ankstesnių laikų, kurie kalbėjo didingai apie "liberation", bet kai vengrų tauta herojiškai sukilo, tytom liko stovėti nuošaliai". (Tai atsiliepiamas apie buv. prez. Eisenhowerį).

"Galimybė laimėti tuojau dinga, prasidėjus sunaikinimo tuojau erai; dėl to mes turime imtis naujo kelio, vienintelio apmąstyto sveiko politinio kelio, kuriuo bus laimėta laisvė be sunaikinimo — ne tik Lenkijai, bet visom tautom, kur tik viešpatauja tironija ir diktatūra".

"Mes esame įsitikinę — priešingai nei kai kurie siaurapročiai defetistai —, kad laikas dirba laisvės naudai. Mes esame visai tikri, kad Lenkija ir jos gyventojai bus gražinti į laisvų valstybių šeimą".

H.H.H. pakartojo prieš ketveris metus prezidento Kennedy lenkam tartus išpareigojimus "atstatyti tradicinius ryšius, kuriuos Lenkija ir rytų Europa turėjo su Europos bendruomene, ne su sovietine imperija".

H. tikino, kad J. Valstybės daro pažangos, pasinaudodamas "gilėjančiu skilimu sovietiniame lagery" ir siūsdamos mairių rytų Europos tautom.

Po Vatikano ir Vengrijos sutarties

Vengrijos komunistų partijos laikraštis jau puolė popiežių Paulių už tai, kad esą "reakciniai sluoksniai" Vatikane pasisako prieš komunistinius režimus. Už naują įtampą būsianti atsakinga Katalikų Bažnyčia.

Išaiškėjo dar viena sutarties dalis: Romoje esąs pontifikalinis vengrų institutas, kuris dabar yra vadovaujamas vengrų vyskupų egzilu, turės būti perleistas tiesiogiai vadovybei vyskupų, esančių Vengrijoje. Per juos komunistinė valdžia turės spausiti, kad institute nebūtų nieko prieš "komunistinius kraštus".

XLIX NR. 63 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 22, 1964 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Pavergtųjų Europos Tautų Seimui suėjo dešimt metų

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas rugsėjo 20 Carnegie Endowment centre paminėjo savo dešimtmetį. Vadovaujant seimo pirmininkui Aleksandriui Kutt, buvo paskaityti sveikinimai prezidento L.B. Johnsono, sen. B. Goldwaterio, majoro Wagnerio, R. Kennedy, sen. Keatingo. Toliau buvo suminėtos tik pavardės keliasdešimt Kongreso narių, kurie sveikino. Sveikinimų buvo taip pat iš Prancūzijos — parlamento narių ir Europos tarybos narių Pflimlin, René Radius, Vokietijos parlamento nario Guttenbergo, Švedijos Baltų draugijos pirmininko kovotojo prof. Birger Nermano ir kt. Asmeniškai sveikino nacionalinės Kinijos atstovą J. Tautose pavaduotoją Yu-Chi Hsueh; sen. T. J. Dodd sveikinimą paskaitė jo padėjėjas D. Martin, sen. Keatingo sveikinimą perdavė John Lamula. Asmeniškai sveikino AFL-CIO ir ICFTU atstovą J. Tautose Irving Brown, Amerikiečių, kilusių iš rytų bei vidurio Europos, konferencijos prezidentas prel. J. Bačkūnas, Pavergtųjų tautų draugų amerikiečių pirmininkas Christopher Em met, Laisvosios Europos komiteto prezidentas John Richardson.

Jis beldėsi į visas duris ir visas sąžines, neleidamas palaidoti tyloje pavergimo ir laisvės siekimo. Jis rado daug į beldimą atsiliepiančių

Martin, jo kalba padvelkė didelė vidaus šiluma, nuoširdumu ir optimistiniu gera darymu ir toliau. Jis atmetė W. Lippmano ir kitų tariamą "pragmatistų" aiškinimą, kad reikia pristi įvykius faktus; kas mes nieko negali padaryti tautų laisvės naudai. Amerika turi milžiniškos reikmės priemonių laisvės reikalui, — kalbėjo Martinas. Suminėjo ūkinės priemonės. Sovietai reikalingi paramos; Amerika gali duoti, nors ir penkiolikai metų, bet su politinėmis sąlygom — tegul sovietai už tai duoda daugiau laisvių žmonėms.

Minėjimas pradėtas Msgr. Imre Kovac ir baigtas Msgr. J. Balčkūno malda.

Gausiai susirinkusiems dalyviams minėjimas paliko išpuodį: per dešimt metų atstovaujantieji pavergtom tautom pavargo ir metai duodasi jaučiami, tačiau idėjos neišsivadėjo, o amerikiečių tarpe tebėra iškilų asmenų, kuriems yra svetima kapituliacija prieš Sovietų imperialistinius bei kolonialistinius faktus ir kurie palaiko gyvą nedalomą laisvės idėją, t.y. laisvės siekimą ne tik Afrikoje, bet ir Europoje, kaip tai pažymėjo prezidento Johnsono sveikinimas.

NEW YORKO LIETUVIŲ DIENOJE: Konsulas V. Stašinskas sveikina. Nuotr. R. Kisielius

LIETUVIAI NEW YORKO VALSTYBĖS PAVILJONE

Lietuviai rugsėjo 20 baigė šiais metais rodytis didesniais būriais New Yorko pasaulinėje parodoje, kuri po mėnesio uždaroma iki pavasario. Paskutinė lankymo diena numatyta spalio 18. Ligi šiol paroda jau apylankė 28 milijonai.

Lietuviai buvo surengę savo programą New Jersey paviljone, keliais atvejais didesniu

skaičium meldėsi Vatikano paviljono koplyčioje, išpuodingai pasirodė savo dienoje rugpjūčio 23 Singerio amfiteatre ir pagaliau rugsėjo 20 išpildė dviejų valandų programą New Yorko valstybės paviljone.

Paviljono administracijos apskaičiavimu, tuo metu praėjo 7000 lankytojų, sustodami paklausyti lietuvių programos. Vi-

šią laiką klausė lietuviškų dainų ir žiūrėjo tautinių šokių apie 3000 žmonių.

Meninę programą sudarė jungtinio choro ir New Yorko vyrų okteto dainos, tautiniai šokiai, kanklių muzika ir Liudo Stuko solo dainos. Jungtinis choras buvo mažesnis, negu programoje skelbta: dalyvavo New Yorko operetės choras, Apreiškimo parapijos, Angelių Karalienės parapijos ir Maspetho lietuvių parapijos. Nedalyvavo, kaip buvo numatyta, Rutos ansamblio ir Elizabetho lietuvių parapijos chorai. Tautinius šokius išpildė Maironio šeštadieninės mokyklos ir New (nukelta į 8 psl.)

Vietname šūviai jūroje ir džiunglėse

Vietnamo vandenyse, Tonkin jūkloje, rugsėjo 18 du Amerikos laivai naikintuvai pastebėjo radare artinantis keturis laivus. Naikintuvai paleido šūvį nesiartinti. Laivai neklau-

sė. Naikintuvai paleido daugiau šūvių, ir laivai dingo. Keno laivai, ar jie buvo nuskandinti, net kuriuo laiku tai tiksliai buvo ir kaip vadinosi Amerikos naikintuvai, apsaugos sekr. Mc Namara nepasakė. Po pasitarimo Baltuosiuose Rūmuose buvo paskeibta, kad vyriausybė jėkio protesto š. Korejai neteiks ir klausimą laiko baigta.

PRIEŠ RINKIMUS

— Prez. Johnsonas, (kaip informuoja V. Riesel J. American) išpėjo saviškius: nors opinija jam palanki, tačiau nereikia nuvertinti Goldwaterio jėgos, nes jo šalininkai jį "fanatiškai" remia ir eis iš buto į butą, ieškodami jam balsų.

— Unijų taktika. AFL-CIO politinio švietimo direktorius A. E. Barkan išpėjo unijas kritikuoti Goldwaterio politiką, bet neliesti jo asmens. Priešingai unijos e'gėsi su Nixonu 1960.

Sovietai paskelbė, kad ten buvo ne keturi, bet penki laivai ir kad trys laivai buvo nuskandinti. Sovietai nepasakė, iš kur jie taip tiksliai žino... S. Vietnamas, kom. Kinija ir Sovietai čia vieningai sutarė, kaltindami Ameriką "provokacijom". Times kaltino vyriausybę, kad dėsime įvykius aiškiai pakeibti davę propagandinę pirmenybę komunistam. Prezidentas Johnsonas pareiškė, kad nepaisydama raginimų (kas ragina taip pat nepaskelbė) bombarduoti užpuolimą centrą S. Vietnamą, vyriausybė to nedarys.

— R. Nixonas imsis aktyvios kovos už Goldwaterį. Jei Goldwateris laimės, tai Nixonas būsis ar valstybės sekretorius ar apsaugos sekretorius ar vyr. valstybės gynėjas. Jei pralaimės, tai partija telksis apie Nixoną. Esą Nixono iniciatyva buvo pasiekta ir respublikonų vienybė po konvencijos.

— R. Kennedy rugsėjo 20 gynė vyr. teismo sprendimus, kuriuos kritikuoja Goldwateris.

— Pietų Vietname chaoso nesiliauja. Profesinės sąjungos paskelbė streiką. Kai kurie kariniai daliniai, bataliono didumo, emė maištauti. Komunistai sustiprino puolimus. Aukos iš abiejų pusių didelės.

— Prezidentas de Gaulle rugsėjo 20 išvyko į pietų Ameriką. Lankys 10 valstybių. Pradėjo nuo Venesuelos, toliau eina Kolumbiją.

— Piliiečių teisių sąjūdis. N.Y. Times nuomonės tyrimas rodė, kad apklaustųjų dauguma mano, jog negrų civilinių teisių sąjūdis "nuėjo per toli" — iki "diskriminacijos baltiesiems". Tačiau laikraštis mano, kad nepalankumas, padidėjęs piliiečių teisių sąjūdiui, neturės įtakos balsavimam.

— Keatingas ar Kennedy? Pagal Times opinijos tyrimą 38 proc. remia Kennedy, 32 Keatingą. Žydai gali suskilti, nes Keatingo parama Izraeliui geriau žinoma nei Kennedy.

— Vokietijoje Rheinischer Merkur, artimas Adenaueriui, ir Bavarijos Bayern Kurier, redaguojamas buv. min. Strausso, griežtai pasisakė prieš Chruščiovo vizitą ir reikalauja jį atšaukti.

— Kongreso nariai tebegauja protestus prieš teismo sprendimą maldos reikalui.

— Bolivijoje rugsėjo 20 palaužtas perversmas, kuriame turėjo būti nužudytas prezidentas Victor Pas Estensovo.

D. Mažeika ir jo sesuo prie vyčių vainiko, kuris buvo padėtas prie lietuviško kryžiaus rugsėjo 20. Nuotr. R. Kisielius

AMERIKOS ŽYDAI BELDŽIASI Į VATIKANO DURIS: skundžias antisemitizmu tarp Amerikos katalikų...

Vatikano susirinkimo darbuose šiom dienom labiausiai amerikiečių spaudos yra sekama žydų išteisinimas dėl Kristaus nužudymo.

Su nepasitenkinimu buvo pranešta, kad pirma redakcija, kurioje kaltė nuo žydų nuimta ir perkelta visai žmonijai, nebesvarstoma. Su nepasitenkinimu sutikta antra redakcija, tik

atribojanti dabartinius žydus nuo Kristaus kryžiuavimo laikų. Pasitenkinimo paliko, kad Amerikos kardinolai, išskyrus Los Angeles, remia pirmąją redakciją.

Kristaus paleisti, nes "galingųjų žydų grupė norėjo jam mirties".

O dėl dabartinių žydų? Pagal memorandumo duomenis 46% sutinka, kad "žydams negali būti atleidiama, ligi jie priims Jėzų kaip Išganytoją"; 55 proc. sutinka, kad "tarptautiniai bankai turi tendencijos būti žydų dominuojami"; 21 proc. sutinka, kad "žydai mažiau kaip krikščionys yra prieš komunizmą".

— Vatikano susirinkimui paskirta pirmoji moteris stebėtoja M-le Marie Louise Monnet, tarptautinio katalikų sąjūdžio pirmininkė.

— Kongreso nariai tebegauja protestus prieš teismo sprendimą maldos reikalui.

— Bolivijoje rugsėjo 20 palaužtas perversmas, kuriame turėjo būti nužudytas prezidentas Victor Pas Estensovo.

H. Tribune pranešė, kad patys Amerikos žydai emėsi iniciatyvos paveikti susirinkimo narius memorandumu, kurį paruošė organizacija, vardu "Anti-Defamation League of B'nai B'rith". Memorandumas buvo įteiktas kiekvienam susirinkimo nariui.

Memorandume pateikti tos organizacijos surinkti duomenys apie "antižydiškus prietarus tarp Amerikos katalikų". Esą 61 proc. apklaustųjų katalikų laikė žydus atsakingiausius už Kristaus nužudymą; 46 proc. sakė, kad Pilotas nedrįso

Memorandumo teigimu, "katalikai, kurie laiko save vienintelės tikros religijos nariais, buvo labiausiai palinkę į antisemitizmą". Taigi "griežtas susirinkimo pasisakymas prieš žydų kaltinimą dėl Kristaus nužudymo padėtų išsklaidyti tuos prietarus".

Puodas ir katilas

"Puodas ir katilas" — taip Journal American vedamajame pavadino Sovietus ir Kinijos komunistus, kurie vienas prieš kitą emė šaukti. Sovietų Pravda apkaltino kom. Kiniją, kad ji persekioja 35 milijonus nekinių. Vidurinė Mongolija esanti "literaliai kolonizuojama". Teroras esąs vykdomas Sinkiang, o ir Tibete esą "nepakenčiami veiksmai".

Journal American dėl šauksmo apie terorą ir kolonializmą atsiliepė: "Gal visa tai ir tiesa, tačiau Maskvos pasipiktinimas yra ironiška keistenybė. Sovietų Sąjunga tebepersekioja milijonus nerusų. Ji "literaliai kolonizavo "Lietuvą, Latviją ir Estiją. O kai dėl "nepakenčiamų veiksmai", tai kaip yra su Vengrija?" Laikraštis baigia: "Tarptautinis komunizmas, ar Maskvos ar Pekingo rūšies, yra kruvina kolonizacinė jėga, kokią tik kada pasaulis yra pažinęs".

— Maskvoje antkolonialinio jaunimo forume Chruščiovas pažadėjo ginklų "visom tautom, kovojančiom prieš prispaudėją" (jei tik jis nėra komunistas).

— Kipro Makarios staiga pasikeitė: rugsėjo 15 paskelbė, kad nuims ūkinę blokadą Kipro gyventojam turkam, duos amnestiją, duos ūkinės paramos išviettinti.

— Maltai rugsėjo 19 Anglija suteikė nepriklausomybę. Anglija Maltą valdė 165 metus. Nauja valstybė turi 330,000 gyventojų ir 122 kv. mylias teritorijos.

Apie derybas dėl raketų Kuboj

Kennedy Čruščiova pamokė ar jis Kennedy apmovė?

Apie Kubos krizę 1962 naujos medžiagos paskelbė Roger Hillsman, buvęs valst. sekr. padėjėjas. Jo knygos gabalą paskelbė žurnalas Look, sustodamas kaip tik ties tuo momentu, kada Amerika patyrė apie Sovietų atgabentas ir skubiai montuojamas raketas įvairiose Kubos bazėse.

Blokada ar invazija?

Buvo 1962 spalio 14 diena, kada Amerikos lėktuvus perskrido viršum Kubos ir nufotografavo raketų bazes. Kitą rytą McGeorge Bundy prisistatė pas prezidentą Kennedy su nuotraukom. Tuojau suaukta tautinės apsaugos taryba ne iš karto galėjo priimti bendrą sprendimą. Pirmą idėja buvo staigiu veiksmu nuleisti parašitinius ir užimti bazes. Tačiau joks karinis autoritetas nesiėmė užtikrinti, kad tai pavys visų šimtu procentų. O Robert Kennedy įtikinėjo, kad tai bus panašu į Pearl Harbor; kad tai sugadins reputaciją Amerikai; kad jis nenorėtų su tokia reputacija matyti savo brolių istorijoje.

Spalio 18 priimtas sprendimas — Kubą blokuoti. Sulaikyti naujai atgabenus sovietinius ginklus — tai turės būti pirmas blokados žingsnis. Prezidentas tam pritarė. Tačiau blokada paskelbti numatė tik pirmadienio vakarą, spalio 22. Per tą laiką buvo paruošti pranešimai kitų valstybių vyriausybėm, painformuoti Kongreso

vadai, aliarmuoti kariniai daliniai. Pažymėtina, kad Georgijos senatorius Russel nepritarė blokados idėjai. Jis pasisakė už tiesioginę invaziją. Jį rėmė ir politinės komisijos pirmininkas sen. J. William Fulbright, aiškindamas, kad sovietinius laivus vandenyse blokuoti nemažiau pavojinga kaip tiesioginė invazija.

Žingsnis pirmyn ar atgal?

Spalio 22 buvo iškviestas Sovietų atstovas Dobryninas. Atėjo su šviesiu veidu ir išėjo labai rūškanas. Jis buvo painformuotas apie numatytą blokada. Bet su blokados paskelbimu Kennedy delė dar porą dienų. Paskelbė tik spalio 24. Sovietai tą patį dieną Amerikos blokados proklamaciją atmetė. Čruščiovas prisipažino, kad Sovietų raketos yra Kuboje ir kad jos bus pavartotos, jei reikės. Esą jei Amerikos laivai sulaikys Sovietų laivus, plaukiančius į Kubą, tai Sovietų povandeniniai laivai puls Amerikos laivus. Ir tai bus trečiojo karo pradžia. Čruščiovas grasino, bet grasinimo nevykdė. Tą patį dieną Sovietų laivai, plaukę Kubos link, pakeitė kryptį ir stoviniavo kelias dienas vandenyse. Čruščiovas, pamatęs, kad Amerika pasirengusi vartoti jėgą, davė žingsnį atgal ir griebėsi derybų.

Mr. X. ir korespondento Scali rolė
Tačiau tos derybos buvo

pradėtos keistu būdu, per tarpininkus. Tie tarpininkai buvo valstybės departamento korespondentas John Scali ir oficialiai Tasso korespondentas X., kuris iš tikrųjų buvo sovietinės žvalgybos Amerikoje viršininkas.

Spalio 26 popiet Mr. X. paskambino Scali ir paprašė skubaus pasimatymo. Susitiko restorane. Mr. X. tuojau paprašė Scali patirti iš "aukštų departamento sluoksnių", ar Jungtinės Valstybės nebūtų suinteresuotos kilusį konfliktą spręsti taikiu būdu. Nurodė tokias sąlygas: 1. Sovietų vyriausybė sutinka raketas išmontuoti ir išgabenti iš Kubos; 2. ji sutiktų, kad Jungtinių Tautų inspektoriai prižiūrėtų ir tik-

DU "BROLIUKAI" urėdai: Castro ir Čruščiovas Maskvoje.

RUSŲ tankai Kuboje.

rintų raketų išgabėnimą; 3. ji pasizadėtų daugiau niekad raketų į Kubą negabenti; 4. už tai Jungtinės Valstybės savo ruožtu pasizada nepulti Kubos.

Mr. X. davė korespondentui Scali savo telefono numerį ir prašė atsakymą pranešti jam bet kuriuo dienos ar nakties metu.

Scali atvyko pas Roger Hillsman; tas pranešė valstybės sekretoriui Dean Rusk. Rusk pasikvietė patį Scali ir jam davė atsakymą: Amerika yra suinteresuota, bet laikas yra labai trumpas — ne daugiau kaip dvi dienos. Rusk leido korespondentui pasakyti sovietiniam X., kad žinia esanti iš "Jungtinių Valstybių aukščiausių sluoksnių".

Tą patį dieną Scali susitiko kitame restorane su Mr. X. Tas po keletą kartų primygtinai vis teiravosi, ar žinios iš "aukščiau-

sių sluoksnių". Buvo patenkintas, kai Scali iš naujo ir iš naujo tai patvirtino. Paskui Mr. X. prie savo anksčiau sakyto sąlygų ėmė dėlioti ir naujų: jei inspekcija numatyta Kuboje, tai kodėl negalėtų būti inspekcijos ir Amerikos bazėse Floridoje, iš kurių galėtų būti Amerikos invazija į Kubą?

Reikalavimai didėja

Tai buvo jau naujas elementas. Scali tai pastebėjo. Pareiškė, kad jis neturįs informacijų, kaip Amerikos vyriausybė ir tai atsakytų. Bet jis manė, kad tai visą reikalą sukompliciuotų. Amerikos prezidentas greičiausiai tą reikalavimą atmetė. O laikas užtrukto, ir tai būtų didžiausia katastrofa Kubai, o gal ir pasauliui. Mr. X. padėjo, pareiškė, kad jis viską perduos toliau. Savo ruožtu Scali viską perdavė valstybės sekret. Rusk. (b.d.)

ŪKININKAVO PAGAL PLANĄ

LITUOVOJE

Sovietinėje spaudoje dažnai nusiskundžiama neplaningu ūkininkavimu. Ką tai reiškia, Vakaruose nelengva suprasti. Vaizdžiai paaiškina fejtonine forma A. Marcinkevičius, Tiesos korespondentas, rugpičio 28 dienos nr. Jis rašo:

"Alytaus gamybiniėje valdyboje pasakojo: "Dainavos" kolūkis užsisakė pirkti dvi "Volgas". Galima ta proga pajaukauti: su viena pirmininkas važinėti aukštąjį mokslą čia baigusiu ir lengviau pinigą pagauti, atrodo, būtų tiesiog ambicijos reikalas tokį "Lituanus" žurnalą leisti savu skatiku".

Būtų taip pat gražu, jei šis apeliavimas pažadintų tokio pasiryžimo, kaip ana gintarinė dėžutė...

melžėjos turėtų tarti. Gal ir tartų, bet nėra ūkyje melžėjų. Ir karvių nėra. Vienos kiaulės. Aparatas rūdija.

Ne nauja. Šitokie pinigų švaistytojai seniai pralenkti ir išjuokti.

Stai kas atsitiko vienam kolūkiui pirmininkui... Pinigus jis žarstė riešukučiomis. Vieną sauja žeria — išdygsta moderniausias kiaulidės. Tvirtas stovi, o kiaulių nėra. Tada kiaulidę perdirba į karvidę ir stato naują kiaulidę. Nauja kiaulidė stovi, o kiaulių vis tiek nėra.

Kolūkiečiai svarsto, kaip geriau daryti: ar pirma prisiauginti kiaulių, parduoti jas, gauti pinigų ir paskui statyti kiaulidę, ar atvirkščiai? Kol jie svarsto, pirmininkas pažeria riešukutes pinigų — ir stovi nauji garažai. Garažai yra, o mašinu... Mašinu yra, bet važiuoja vos pora.

Rajone vadovai tylėjo. O pirmininkas statė. Sėmė riešukučiomis pinigų... Ir pastatė puikius kultūros rūmus. Už visą seną milijoną. Tokių namų nėra vienas kolūkis tame rajone neturi.

Tuos rūmus ruošiamasi atidaryti. Čia ir pateko pirmininkas ir bėda. Išivaizduokite tokią sceną. Pirmininkas įlipa į tribūną ir sako:

— Pagaliau, draugai kolūkiečiai, turim kultūros namus! Penkerius metus statėm, bet pastatėm...

Ta proga, žinoma, salėje kylo ovacija. Kolūkiečiai ploja stovėdami. Ovacija nutyla. Bet kolūkiečiai ir garbingi svečiai nesėda.

Kodėl jie nesėda? Sėstis nėra ant ko. Nėra kėdžių. O ant grindų mūsų žmonės neįpratę sėdėti.

Gal čia sušlubavo mūsų baldų pramonė, jeigu kultūros namai liko be kėdžių? Ne, baldų pramonė nekaltą. Kėdžių pilnos krautuvės. Paprastu, pusminkščių, minkštų, įvairiausių formų ir dydžio. Ant tokių kėdžių vienas malonumas sėdėti. Sėdėtum nors kelias valandas ir stotis nenorėtum, klausytumeis pirmininko šnekos iki pirmųjų gaidžių.

Bet pirmininkas šito malonumo padaryti kolūkiečiams negali. Pakalbėti gali, o nupirkti kėdžių — negali. Kasoje nėra pi-

NAUJI FORDO AUTOMOBILIAI

425 milijonai buvo išleista pagerinti naujus Fordus — Falcon, Thunderbird ir Mustang modelius, kurie pasirodys penktadieni, rugsėjo 25.

L. Iacocca, Fordo bendrovės vicepirmininkas, pareiškė laikraštinkams, kad vien pakeitimu šių modelių buvo išleista 235 milijonai, kita dalis — pagerinimui motorų. 1965 metų Fordai pralenks visus kitus automobilius.

Jo žodžiais ir šiais metais Fordo automobiliai buvo pagaminti pagal aukščiausius reikalavimus, kad jie būtų patvarūs, patikimi ir absoliutiškai užtikrinami keleivių apsaugai.

Visiškai nauja apšildymo sistema yra tyli, negirdima jokio užesio, kas, žinoma, pagerina automobilių kokybę.

L. Iacocca dar pabrėžė, kad naujasis Mustang modelis taip gausiai perkamas, kad per metus tapo trečiuoju labiausiai perkamu automobiliu; jo šerai pakilo net 6.6 %.

— Vietnamo komunistų vadovybė, vadinamas "išlaisvinimo frontas", rugsėjo 15 įsakė sustiprinti puolimą, pasinaudojant chaosu Vietnamo valdžioje.

— Cambodija rugsėjo 15 pranešė, atidėjusi neribotam laikui Amerikos naujai paskirto atstovo priėmimą. Atstovas paskirtas jau nuo birželio.

Apskritai visi Fordo automobiliai yra labai perkami, ypač nuo 1961.

Raginame, be to, nepraleisti progos ir aplankyti Fordo paviljoną New Yorko pasaulinėje parodoje. Ten matysite, kas daroma Fordo bendrovės naujų modelių pagerinimui. (sk.)

mų pogrindy. Neišsigąskit, ten kiaulių laikyti niekas nesirodys. Tai pirmininko racionalizacija. Sutintuvas šildys kolūkių kontoros darbuotojus ir savi-veiklininkus.

Ir tai dar ne viskas. Anądien per pačią sėją pirmininkas kažkur trim dienom dinga. Išvažiuo į Vilnių. Grįžo, o paskui jį mašinos atbūbia. Visas kolūkis subėgo žūrėti, ką jos atvežė. O jose — polietileno vamzdžiai ir didžiulis metalinis vandens bokštas!

Tuoj ir meistrai iš rajono atbūldėjo, ėmė link kultūros namų griovį kasti, pamatus bokštui lieti. Sugalvojo, mat, pirmininkas įrengti vandentiekį. Tai kas, kad gyvenvietėje keli namai! Vėsus vandenėlis kultūros namams pravers. Kiekvienas kontoros darbuotojas po puoduką vandens kasdien, žiūrėk, ima ir išgeria. Ir pirmininkas išgeria. O ir kiti patogumai vietoje. Nei tau per lietuį j būdėlę lakstyti, nei ką...

Kiek kainuos tas puodukas vandens ir kiti patogumai? Kėlis tūkstančius. Pirmininkas iššo ranką į kolūkių kasą, o ji... vėl tuščia.

Baisiai nusiminė pirmininkas. Kėdžių nėra, vandentiekio nėra... O čia dar kolūkiečiai neduoda ramybės:

— Pirmininke, gal kokį rubliuką duotumėt?

Ir gaila žmogaus, ir patarti nėra ką. Tiesa, dėl tų kėdžių yra išeitis. Reikia tik pavažiuoti į Utenos rajono Nemeikščių kolūkių pas pirmininką J. Bastį. Jis už 860 rublių minkštų kėdžių nupirko, o statyti neturi kur. Mat, kultūros namų nėra. Tai ir pelija jos sandėlyje suverstos. Galėtų paskolinti. Kada dar Nemeikščiai turės kultūros namus — neaišku.

Kas tai? Negirdžiu juoko! Tiesą sakant, koks čia juokas...

A. Marcinkevičius "Tiesos" korespondentas

TĖVE MŪSŲ, GINTARINĖ DĖŽUTĖ IR LITUANUS

SPAUDA

Draugo kultūriniamė priede rugsėjo 12 Antanas Mažiulis informuoja apie Vilniaus universiteto bibliotekininkės O. Matuzevičiūtės surastą knygą su lietuviškų tekstų įrašais. Knyga yra lotyniška, spausinta 1503. Knygoje yra įrašyta lietuviškai Tėve mūsų, Sveika Marija, Tikiu į Dievą Tėvą ir Dieve, būki mīlaširdingas mani griesnamu... Įrašus tyrinėję kalbininkai J. Lebedys ir J. Palionis priėjo išvada, kad tie įrašai turi būti prieš 1517 metus, taigi 30 metų anksčiau už lig šiol žinomą pirmą lietuvišką knygą Mažvydo Katekizmą 1547. Antanas Mažiulis taria, kad įrašai rodo džiukų tarmę.

Tai gražus ir mokslui įdomus radinys, liekana iš tolimos praities. Bet štai kita liekana iš Rooseveltto laikų:

Sandara rugsėjo 11 rašė gavusi laišką iš Viktoro Sholio, kuris dabar yra radijo stočių HAS, Inc., Louisville, Ky., direktorius. Praityje, 1940 metais, prezidentas Rooseveltas jį buvo paskyręs prekybos sekretoriaus padėjėju. Tada jis dažnai turėdavęs ryšių su Baltaisiais Rūmais. Kai Lietuvą okupavo bolševikai, "Viktoras Sholis išrūpino amerikiečių lietuvių delegacijai vizitą pas prez. Rooseveltą. Tas vizitas, įvykęs spalio 15 dieną 1940 metais, tapo kaip istorinis". Laiške Sholis dabar rašo, kad atostogų metu apsilankęs Roosevelt Library Hyde Park, kur sudėti Rooseveltto prezidentavimo įvairūs daiktiniai palikimai. "Aš buvau maloniai nustebintas užtikęs teta ir gintarinę dėžutę, kurią, kaip jūs atsimenate, buvo teiteję prez. Rooseveltui laike savo vizito pas jį. Ant kortelės užrašyta, jog tai dovana amerikiečių lietuvių delegacijos, kuri aplankė FDR spalio 15 1940 metais. Jūs galite išvaizduoti, kiek ta dėžutė sukėlė manyje atsiminimų... "Laikraštis pridėda, kad savo laišką pabaigoje Viktoras Sholis "primena, jog jis norėtų palaikyti ryšius su Lietuvos laisvinimo žygiais ateityje".

Tai vėl gražu, kad Sholis laiko sau garbę prisidėti prie Lietuvos laisvės... Bet štai dar kitas reikalas, kuriuo apeliuojama į dabarties jaunųjų garbę:

Drauge K. Br. kalba taip pat apie leidinį — apie "Lituanus" ir apie rūpestį surasti jam lėšų. Primindamas, kad yra gausu čia mokslus baigusiu ir ge-

VATIKANO paviljone New Yorko pasaulinėje parodoje dirba savanorės lietuvaitės — sodalietės iš Apeiškimo parapijos Brooklyne. Po pamatų Vatikano paviljono koplyčioje rugsėjo 8 už Lietuvą čia jas matome prie lietuviško kryžiaus tarp lietuvių kuni-gų. Iš k. į d. prel. J. Balkūnas, Mrs. Aromiskis, Mrs. Helen Jaeger, Mrs. Jean Kasky, vysk V. Bizgys, prel. Pr. Juras, kun. P. Lekėsius, Mrs. Casimira Genevich, Mrs. Anne Rogers, prel. V. Balčiūnas, konsulas Vyt. Stašinskas.

AMERICA DEPENDS ON AMERICANS (LIKE YOU)

"I've been buying Savings Bonds for years. To me they're a kind of 'insurance'. It's nice to know that I've always got a nest egg set aside whenever I need it... and that I'm also doing something to help insure that America stays strong and free. I want my grandchildren to enjoy this way of life — and buying Savings Bonds is one way I can do something about it. I meet a lot of my friends at the bank and they tell me the same thing. That's why I'm passing it on to you."

Keep freedom in your future with U.S. SAVINGS BONDS

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDB
ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in
August when published weekly.

Prenumerata kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Lakštų tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniams ir korespondencijoms redakcija taiko savo nuostatas. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūna
išreikšia redakcijos nuomone. Už kelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Išgujo nebe vieną iš namų...

Namai nėra tik pastatas — milžiniškas dangorėžis ar pakrypusi lūšnėlė, kur žmogus gyvena, silsisi ir ginasi nuo gamtos negando: žvarbaus šalčio, svilinančios kaitros, siautulingos vėtros. Gamta yra žmogui negailestinga, tai yra žmogui pikta pamotė, nuo kurios ginamasi urvu, ola, palapine, maža pirkaitė arba ištaigingais rūmais. Tai priklauso nuo civilizacijos laipsnio. Tačiau ne kiekviena pastogė — skurdai ar prabangai — yra namai, kurių žmogus ilgisi. Vienkiai ar kitokia pastogė žmogus gali rasti bet kuriam pasaulio kampelyje, bet tikruosius savo namus jis turi tik ten, kur gimė ir augo ir kur suaugo su visa gamta ir žmonėmis. Tokių namų jis ilgisi visą savo gyvenimą, lyg rojus, iš kurio buvo išguitas.

Mūsų laikus jos žymi juoda dėmė, kuri nesiderina su civilizacijos pažanga ir tarptautinių įstatymų draudimu religinės, rasinės, tautinės diskriminacijos. Tokių tarptautinių nuostatų, kurie gina žmogaus teisę į savo namus gimtojo žemėje, yra gausu, pradedant 1938 Ženevos konvencija ir baigiant Jungtinių Tautų visumos rezoliucija 1963 lapkričio 20. Tačiau praktika daro savo pagal barbarišką įstatymą: kieno galia, to ir valia. Priešas užpuola ramų bejėgį kraštą, savo grėsme mases žmonių priverčia bėgti, likusius tremia nežmoniškam gyvenimo sąlygom, persekioja, kankina, o tarptautinės institucijos lieka bejėgės sudrausti tą nusikaltimą. Lieka tik žodžiai, kurie istorijoje teis mūsų laikus, kaip atgimusių barbarų gaidynę.

Lietuviai šiemet skaudžiai prisimena karo gaisrų dienas, kada 1944 vasarą ir rudenį masės Lietuvos gyventojų bėgo nuo grįžtančios bolševikų pabaisos. Vieni pasiekė Vakarų, kiti buvo apsupti ir sulaukyti, dar kiti nespėjo pajudėti, nors buvo pasirengę bėgti. Jei ko nepajudino bėgtis, tai užgriebė tremtis į Sibirą. Net ir laimingai likusieji namie paliko tartum benamiai: bolševikinė ir kolchozinė valdymo sistema daug kam nusavino namus, išardė sodybas, sujaukė kaimus, sugriovė lietuvių tautai įprastą gyvenimo būdą ir tvarką, užsodino kraštą rusų pareigūnais ir kolonistais. Tai ne tik diskriminacija ir kolonizacija, bet tautos dekapitacija — pastovus ir nuoseklus tautos žudymas. Kai tauta paverčiama lyg kokoku kitos tautos valdomu daiktu, su kuriuo elgiamasi savavališkai ir nežmoniškai, tauta pamažu nustoja būti. Tokieje tragiškoje padėtyje šiandien yra lietuvių tauta.

Krikščioniškos Europos paraudonijės batas

Kaip veikia italų komunistai

Europos žemėlapi atskleidė, matome, kaip Italija yra giliai įsispraudus į Viduržemio jūrą ir pačiam savo gale užsiritus, lyg milžiniškas aulinis batas... Ar nepasidarys jį rusišku 'čiabatu'? Toks klausimas kyla ryšium su komunizmo plėtra Italijoje. Yra faktas: katalikiškiausias Europoje laisvas kraštas, pats katalikiškesnis centras, turi didžiausią komunistų skaičių Europoje.

VIENAS IŠ KETURIŲ

Italijoje dabar yra apie 50 milijonų gyventojų; iš jų apie du milijonai kompartijos narių. Tai tik ketvirtas procentas, bet patraukia ketvirtadalį tautos. Per paskutinius rinkimus, 1963 balandžio mėn., italų kompartija gavo 7.7 milijonų balsų. Kas ketvirtas balsuotojas pasisakė už komunistus. Dabar komunistai

Italijos parlamente turi 166 atstovus iš 650, o senate — 35 iš 315. Tai gausiausia parlamentarinė atstovybė iš visų laisvų kraštų.

VALSTYBĖ VALSTYBĖJE

Kompartija yra išsišakojusi į visą valstybę, kaip vėžys gyvame organizme. Pagrindą sudaro 'draugų' vienetas darbovietėje. Negalima būti kompartijos nariu, nepriklausant tai celei. Tokių celių krašte yra per 40,000. Celes jungia apygardos (apie 12.), o apygardas — provincijos (apie 120). Kompartijos tikslas turėti tiek apygardų, kiek yra parapijų. Tikslas dar nepasiektas, nes parapijų yra trizubai daugiau.

Kompartijos viršūnėje yra

"mažasis Kremlius". Taip vadinami centrinio komiteto namai Romoje: šešių aukštų kruvinai raudonas cigaro formos pastatas. Ligi savo nesveikatos čia viešpatavo Palmiro Togliatti; mirti jis nuvyko į "pažadėtąją žemę" — Rusiją. Iš ten plaukia pinigai. Kompartijos metinis biudžetas sudaro 20 milijonų dolerių; rinkimų metais išleista 30 mil. dolerių.

RAUDONLIGĖS APIMTI

Raudonlige paprastai serga gyvuliai, bet mūsų laikais užsikrečia ir žmonės. Italijoje šia kiauuline liga yra užkrėtę ne tiek skurdūs ūkininkai ar paprasti darbininkai, kiek intelektualai, mokslininkai, menininkai, rašytojai, knygų leidėjai,

aktorai. Partija valdo daug leidyklių, dailininkų artelių ir galerijų, aktorių kolektyvų, nes mada yra būti 'raudonu'. Galingiausia darbininkų unija (Generalinė Darbo Federacija) taip pat yra partijos kontrolė.

Vyresniusius seka jaunimas. Komunistinėje jaunimo organizacijoje yra apie 200,000 berniukų ir mergaičių tarp 14-21 metų. Jų būstinėse, stovyklose ir susirinkimuose daugiausia kalbama apie Rusiją — jaunatvišką ir gyvastingą kraštą. Amerika vaizduojama persenusi ir sustabarėjusi.

KOMUNISTŲ TVIRTOVĖS

Italų komunistai išskilo iš kairiojo socialistų sparno. Socialistai ir dabar remia komunistus dabar paremia komunistus savivaldybėse ir unijose, jei reikia sudaryti daugumą. Tokios koalicijos pagalba, komunistai valdo apie 1700 miestų iš 8000, daugiausia šiaurinėje Italijoje. Čia jie turi savo įmones, fabrikus, kooperatyvus, krautuves, teatrus, viešbučius, šokių sales, importo-eksporto bendroves, kurios varo biznį su komunistiniais kraštais.

Imkime nedidelį Capri miestelį šiaurinėje Italijoje. Miestelis turi apie 45,000 gyventojų, kurie verčiasi manufaktūros pramone (5500 darbininkų, apie 200 smulkių įmonių). Nekomunistu čia būti neįmanoma, jei nori gyventi. Rinkimuose kompartija gavo 56 proc. balsų. Kad yra dar 44 proc. nepartiančių komunistam, to nepaisoma. Komunistai yra ir tokie imonių savininkai, kuriuos kituose kraštuose apšaukiama 'kapitalistais', 'darbininkų engėjais'. Vienos audyklos savininkas, kuris pelnosi samdomų darbininkų darbu, sako, kad komunistu būti jam apsimoka: komunizmui žlugus, likčiau laisvas savininkas, o galutinai įsigalėjus — būčiau savo įmonės partinis vedėjas.

"NAUJOJI DEMOKRATIJA"

Tuojuo po karo buvo užvalde kai kuriuos fabrikus, sukėlė streikus, pradėjo kruvinas riaušes gatvėse. Pamate, kad tuo būdu sukeli žmonėse neapykantą, prabilo kitokia šneka: "Mūsų partija turi būti itališka, tautinė, tokia, kuri remia ir gina demokratiją. Žmonėms turi būti aišku, kad mes nesiekiame panaikinti nuosavybės, paliekame nedidelius ūkius ir įmones. Mes tesiekiame naujos demokratijos". (P. Togliatti).

Kol komunistai neturi savo rankose visos valdžios, jie yra parazitai, kurių griauinama darba sunkiau pastebėti. Jie naudojami laisvę, tvarką, valstybės globa, jos aprūpinimu, bet nesima atsakomybės, viską kritikuoja, dedasi kovoją už visų lygybę ir laisvę. Susidaro įspūdis, kad siekia gero ne tie, kurie yra valdžioje ir žino, kaip nelengva praveisti reikalingos reformos, bet komunistai, kurie žada tuojau jas įgyvendinti. O kaip įgyvendina, parodo tik komunistų valdymas. Visada buvo ir bus žmonių, kurie pasimoko tiksliai nagus nusile.

NE VIENA DUONA...

Komunizmas tunka ne vien tik žmonių skurdą. Italijoje komunistų masės yra ne pietuose, kur žmonės skurdžiau gyvena, bet šiaurėje, kur pramonėje daugiau uždirba. Amerika po karo sukio Italijai apie 6 milijonus dolerių. Dėl tos paramos italų pramonė šiandien pagamina dvigubai negu prieš 10 metų. Tačiau kylanti ekonominė gerovė komunizmo plėtrą nesustabdo.

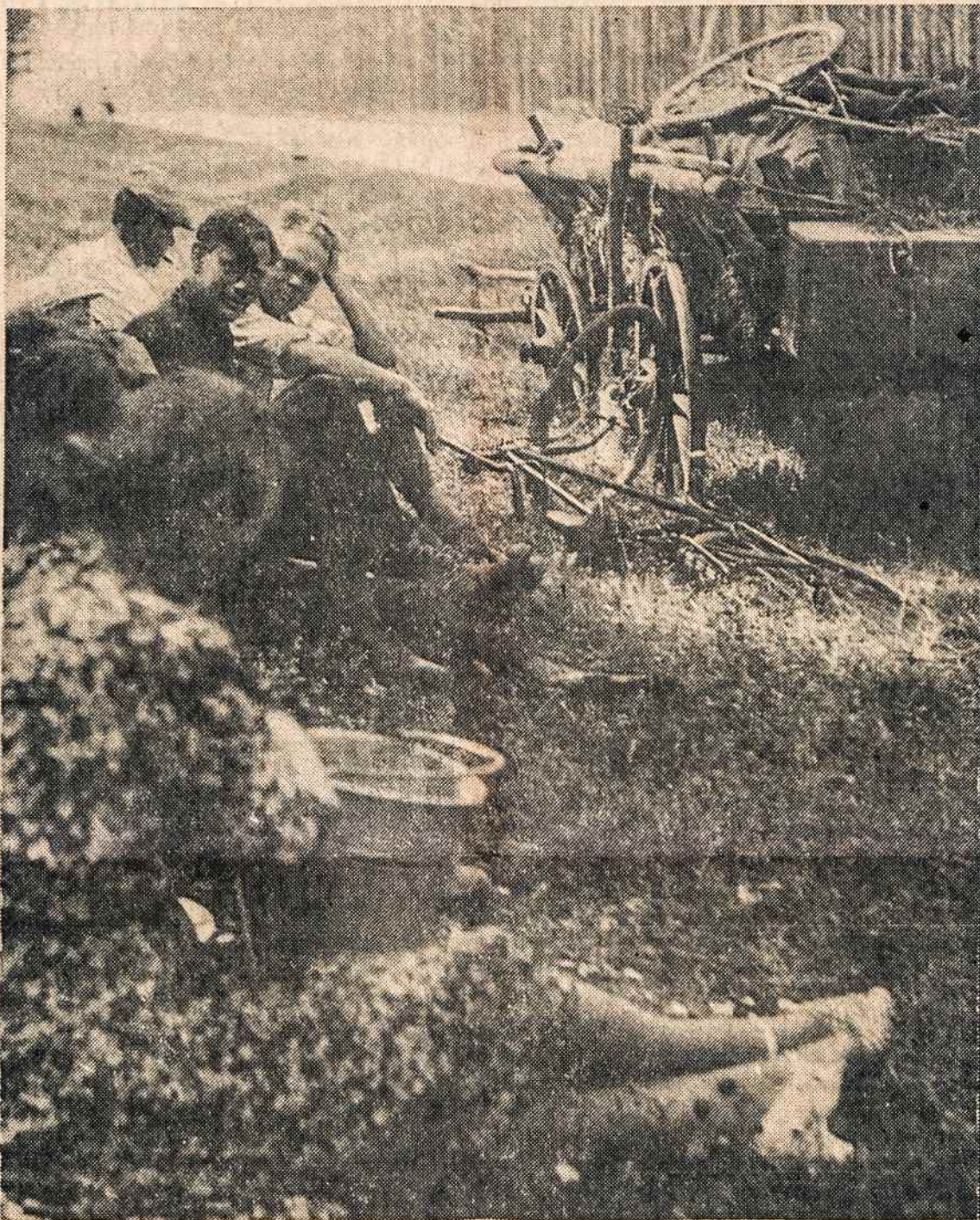
Imkime pavyzdį iš Milano apylinkės. Šioje pramonės srityje per paskutinius 10 metų įsikūrė apie milijonas pietiečių — neturtingų, nuskurusių. Namie jie uždirbdavo daugiausia pusantro dolerio į dieną, ir tai ne iššius metus. Bet ten jie nebuvo komunistai. Milane arba jo apylinkėje uždirba iki 100 dolerių per mėnesį. Tai žavai! Bet gyvena vietomis labai susikimšę, turi tik lovą. Nepatogu, netgi, ypač laisvom dienom. Eina į komunistų laikomus klubus, barus, erdves sales; randa draugų, kortų, gėrimo ir... užuojautos. Kodėl nebūti komunistu?

NIKADA NEPATENKINAMI

Skurdas, alkis, trūkumas, neįsėkmė, nelygybė — yra botaagai, kurie varo į komunistus. Bet jie ne vieninteliai. Visad yra žmonių valdžia nepatenkinimų ir niekada nepatenkinamų. Pastarieji vis nori geriau, negu turi. Tai ne bloga. Prasta, kada tiki pažadu, kad komunistai gali žemėje tiesiog rojų sukurti. Tikių neperkalbėsi, kaip aklam neparodysi šviesos. Priežastis paprasta.

Kol komunistai neturi savo rankose visos valdžios, jie yra parazitai, kurių griauinama darba sunkiau pastebėti. Jie naudojami laisvę, tvarką, valstybės globa, jos aprūpinimu, bet nesima atsakomybės, viską kritikuoja, dedasi kovoją už visų lygybę ir laisvę. Susidaro įspūdis, kad siekia gero ne tie, kurie yra valdžioje ir žino, kaip nelengva praveisti reikalingos reformos, bet komunistai, kurie žada tuojau jas įgyvendinti. O kaip įgyvendina, parodo tik komunistų valdymas. Visada buvo ir bus žmonių, kurie pasimoko tiksliai nagus nusile.

(nukelta į 6 psl.)

BĖGANT iš Lietuvos 1944 metų rudenį.

Nuotr. V. Augustino.

Nesusipratimas

PRANAS NARVYDAS

Povilas Burba seniai gyveno savo trobelėje su žmona Barbora. Be savo miestelio, toliau niekur nebuvo išvykęs. Kai ūkininko Gurskio namelis buvo laisvas, tai tuoj jį Burba ir išsinuomavo. Abu su žmona — dar jauni — eidavo vasarą lauko darbų. Sumaniai gyvendami, skurdo neįjautė. Visi sakydavo: pavyzdinga porėlė. Metai bėgo ir, kaip sakoma, senatvė atėjo. Tiesa, abu dar nebuvo seni, vos per 50 metų perėję. Būdavo vis sveiki. Pas gydytoją nė karto nebuve. Dabar nei iš šio nei iš to Barbutė pradėjo skųstis skaudėjimais: čia strėnose, čia šone, čia nugaroje. Vieną naktį visai negalėjo užmigti. Tiek šoną gėlė. Ji ir sako: — Žinai, Povilėli, gal nueitum pas gydytoją, ar ką? Gėriaus metų ir ramūnelių, bet nieko! Kitą dieną Povilas Burba nuėjo miestelin pas gydytoją. Įėjo ir stovi. Priena gydytojas ir klausia, ko norįs. Burba vožtelė: — Aš atėjau pas gydytoją.

— Gerai, eik į aną kambarį nusivilk, atsisiegiok marškinius. Burba nustebo: — Ar tai tamsta gydytojas? — Taip, aš! — Bet, pone, man nešilta, tai kodėl aš turiu atsisagstyti. — Žmogeli, aš gi turiu patikrinti, kur skauda ir ką skauda! — Man nieko neskauda! — Tai ko gi atėjai? — Nagi, ponas gydytoju, mano žmona susirgo. — Žmona? O kur ji? — Namie guli. — Kaip gi aš galiu gydyt nematęs? — Kad, ponuli, negalėjau arklio gauti, ir atvežti. Patį ateiti negali, strėnos skauda. Gydytojas sušvelnėjo ir pradėjo klausinėti apie žmonos ligą. Burba viską išpasakojo. — Gerai, — sako, — duosiu vaistų. Bet jei po dviejų dienų skausmai nepraeis, tai ligonę turėsi atvežti. — Taip, ponuli, sutiko Burba. Gydytojas įduodamas vaistų buteliuką pastebėjo: — Duosi po valgomą šaukštą su puse stiklinės vandens.

Prieš duodamas, gerai sukratyk. Burba atsiminė, kad jo žmona nemenkutė, ir jam bus sunku su ja apsieiti. Norėjo paklausti ar negalėtų šiaip sau lovoje pavartyti, užuot krates, bet nebedrįso viena iš moterų. — Grįžęs iš miesto, vakare prieš valgį (kaip buvo suprasta) Burba paėmė žoną už pažastų ir pradėjo purtalioti, o toji rėkė, kad jai šoną skauda! — Povilėli, ką gi tu darai? Argi to reikia? — teiravosi žmona. — Kuo aš kaltas, — teisinosi Burba. — Taip isakya. Ką aš galiu daryti! Rytojaus metą prieš pusrytį jis vėl pradėjo žoną kratyti, o toji šaukti: — Oi, vaje! Nespausk, Povilėli, nespausk! Tuo tarpu kaimynė Spogienė kaip tik pro duris įėjo ir, pamačiusi, kas dėjos, suriko: — Ar pašėlai savo žoną smaugti! Burba žoną iš glėbio paleido ir norėjo kaimynei paaiškinti, bet toji greit iškūrė pro duris. — Na, dabar Spogienė išneš pletkų, — sudėjavo žmona. — Tokia liežuvininkė! Galas žino, ką prasimansys? Spogienė nesnaudė. Tuojau kelių moterėlių būrelis susirinko gatvėje. Spogienė įsikarščiausi aiškino: — Nagi, tik duris pravėriau ir savo akimi netikiau: Burba,

nugriebęs žoną už gerklės, kad smaugia, kad dusina, o ta nesavo balsu rėkia. Tik Dievo meilei, kad laiku nuėjau. Dar kad kiek, ir būtų po visam... — Ar tai galimas daiktas? — teiravosi viena iš moterų. — Jiedu, rodos, gražiai sugyveno, niekad nesibardavo. Kas gi atsitiko? — Ar tu nežinai vyrų? Įsikūšo viena. — Kol žmona jauna, tai gera, o kai susensta, tai nebereikia! Tik nesuprantu, kas tam Burbai dirė galvon smaugti... Greit visas kaimas žinojo, kas nutiko. Kitame kaimo gale žmonės nušnekėjo, kad Burba savo žoną jau pasmaugęs. Išgirdo ir ūkininkas Gurskis, iš kurio Burbai tą namelį nuomavo. Jautė pareigą reikalą iširti, ir tą pačią dieną pasibeldė į duris. — Prašau vidun! — pasigirdo Burbos balsas. — Taigi, taigi, ot, taip sau eidamas ir sumaniau aplankyti, — teisinosi Gurskis, trobelę apžvalgydamas. Pirmiausia akį užmetė į lovoje sėdinčią Burbiene, kuri jam atrodė visai nenukentėjusi. — Na, tai kaip, Barborėle, jautiesi? — užkalbino Gurskis, vis nežinodamas kaip reikalą pradėti. Pagaliau sako: — Girdėjau lyg sirginėjį! — Taip, taip, gaspadorėli, buvau sunegalavusi. Mat susimetė skausmai į strėnas, nugarą ir šoną. Nagi, Povilas par-

nešė iš gydytojo tokių vaistų ir liepė imti po šaukštą kas rytą ir vakarą. Blogai, kad gydytojas liepęs prieš vaistus imant mane gerai sukratyti... Vargšas Povilas krato, o man dar labiau skauda. — Ką gi aš turėjau daryti, — teisinosi Povilas. — Gydytojas įsakė, pinigai sumokėti, reikia atlikti, kaip isakya. Gurskis susidomėjo: — Žiūrėk man, gana keistokas receptas — ligonį kratyti. Nagi, parodyk man tuos vaistus! Gurskis, paėmęs buteliuką, paskaitė užrašą ir nusijuokė: — Vyruke, tu vyruke! Kratyti reikia ne žoną, bet vaistus, kad geriau susimaišytų. — Na, kad tu, Povilėli, ir žioplai, — atsiliepė Barbė. — Vos manęs nenukratei! Povilas rangėsi nežinodamas, kur dėtis, ir teisinosi: — Matai, ir man pasirodė keista, kai gydytojas pasakė kratyti, bet nedrįsau klausiti. Sakau, gal gi nusiguli žmona ir reikia išjudinti. Dabar tai bobos mane liežuviais užplaks. — Žinai, kaip žmonės sako, kvailų ir bažnyčioje muša, — numykė Gurskis. Praslinko nemaža laiko, kol pakilus audra nurimo. Ar gydytojas apie tai sužinojo, man neteko patirti. Čia parašiau tai, kas mano kaimynams atsitiko, ir iki šių dienų to negaliu užmiršti.

PRIE ITALŲ komunistų partijos būstinės sėdi sau žmogelis ir rožančius neria...

KŪRYBOS PRIEDAS

Pakelkime minėjimų lygį

Vasara išsklaido, o ruduo vėl suveda žmones į sales. Vėl bus daugybė rengimų, minėjimų, susirinkimų. Bus ir nusiskundimų. Vieni sakys — nebelanko mūsų rengimų, kiti pasiteisins — nieko ten negavome, tai ko eiti. Tur būt, abeji bus teisūs: išibėgėję rengiame kas papuola, per daug nepaisydami nei tikslo, nei laiko reikalavimų, nei žmonių pageidavimų.

Kad rengėjams geriau sektųsi sutarukti daugiau žmonių, o šiems būtų įdomiau, noriu išskirti keletą praktiškų patarimų. Žinoma, ir čia nebus ypatingai kas nauja, bet greičiau priminimas to, apskritai ko reikalaujama iš rengėjų.

Perkrauta programa

Reikėtų tiesiog laikraščiu pirmuose /paulapiuose rašyti apie tokį rengimą ar minėjimą, kurio programa pasibaigė neužsitiesusi. Rengėjai labai dažnai nenumato iš anksto viso programos. Sugalvoja, sakysime, kvieisti net du kalbėtojus, leidžia visai eilei sveikinti. Gali būti ir trys ir keturi kalbėtojai, jeigu tai reikalinga; gali būti ir sveikinimų, bet jie neturi užsitiesi.

New Yorko lietuviai pame- na, kaip kartą Carnegie salėje kalbėjo kongresmanai ir senatoriai birželio išvežimus minint. Kalbėjo virš dviejų valandų. Kur tada padėti koncertinę programą, jei ir ji numatyta, ir apmokamus pasikviestus solistus? Kalbėtojam rengėjai turi iš anksto apriboti laiką, ir tai priminti bent kelis kartus, kad neužtėtų. Geresnio įspūdžio pasiekama, kad kalbų yra mažiau. Dažnai užtėtų vienos geros, sklandžios neužtėtos kalbos.

Antra, programos planotojai turi atsiminti, kad kiekvienas, kuris išeina į sceną prieš žmones, pasidaro tartum vaidintojas — aktorius scenoje.

Kiekvienas turi atlikti savo vaidmenį gerai.

Nesvarbu, ar jis pranešėjas,

ar pirmininkas, ar paskaitininkas. Turi žinoti bent elementarines kalbėjimo ir laikysenos taisykles. Jei to nežino ar nepaiso, publika tuoj ima nuobodžiauti arba šaipytis. Žiūrovas neklaus, ar esi pavargęs, ar nesijauti gerai, mokytas ar nemokytas. Tiesiai sakys: blogai atliko savo uždavinį. Blogai, kai pirmininkas nesurengia žodžio, mikčioja, kartojasi, nemoka gerai lietuviškai arba angliškai.

Publika nori tik geros programos ir tvarkos. Tvarkdarys — pirmininkas ar vakaro vedėjas — nebūtinai turi pats rodytis scenoje. Gali vadovauti iš šalies. Jei nesugeba vadovauti, jei pirmininkaujantiems sunku kalbėti, tai yra daugybė pakaitalų. Geriau kvieisti profesionalų aktorius kad gerai pravestų minėjimą.

LEIDINIAI LIETUVIŲ DIENAI

Lietuvių dieniai, įvykusiai rugpiūčio 23 pasaulinėje parodoje New Yorke, buvo skirti trys leidiniai. Ar jie visi pasiekė publiką, sunku pasakyti. Leidiniai ir dienos ženklelis buvo gana silpnai platinami.

Informacija apie Lietuvą

Dar ankstyvą pavasarį buvo paruoštas nedidelis informacinis leidinėlis anglų kalba. Leidinį finansavo Altas. Atspausdintas dideliu tiražu, pritaikytas parodos lankytojams. Trumpai duodamos pagrindinės žinios apie Lietuvą — praeitį ir dabartį. Plačiau sustojama ties dabarties rūpesčiais, įdėta Lietuvos gamtovaizdžio ir miesto nuotraukų, situacinių žemėlapių ir t.t. Leidinėlis turi 16 pl. Viršelyje įrašyta — Lithuania, kitoje pusėje — Land of the Amber Coast. Atspausdinta švartai. Spaudos darbus tvarkė Kęstutis Čerkeliūnas.

Lietuvių dienos vadovas

Taip pat iš anksto rūpintis ir lietuvių dienos vadovu — programa. Buvo sudarytas komitetas, bet praktiškai visus darbus

Abi kalbas gerai moka mūsų jaunimas. Leiskime daugiau jam pasireikšti. Bet reikia pirma duoti visus parašytus tekstus, kad juos išmokyti. Vadovaujantis turi gerai apgalvoti visą programą, kad viskas eitu sklandžiai ir neužsitiesų.

Ieškokime naujo

Sekdami visokiom tradicijomis, savo rengimuose bei minėjimuose nebeieškome naujos ir grakščios išraiškos. Vis- ką varome taip, kaip buvo seniau. Ieškokime naujų paskaitininkų, naujų veidų. Nukreipkite akis į jaunimą, jau čia baigusį mokslą. Jis pakalbės neblogiau ir už vyresniusius. Suraskime naujų būdų ir meninei programai perduoti. Kvieskime daugiau jaunų pajėgų, mėgin- kime įtraukti jas į vaidinimus, deklamacijas.

neuveikė Kęstutis Čerkeliūnas, leidinį skoningai suredagavęs ir prižiūrėjęs technišką atspausdinimą. Leidinys dar ir tuo vertas dėmesio, kad jis neturi nereikalingų reklaminių skelbimų. Banketo ir kokių kitų nedidelių švenčių leidiniai gali būti skelbimus. Tai pelninga ir naudinga. Didelių švenčių leidiniams nėra ko neprisidėti su skelbimais. Leidinių dideli tiražai paprastai padengia ir pa- čias išlaidas ir duoda pelno. Ir šios šventės vadovas būtų davęs pelno, jei jis būtų buvęs išplatintas.

Leidinys yra didelio formato, turi 64 puslapius. Pirmam puslapyje įdėta programa angliškai, toliau — programa lietuviškai, lietuvių dienos di- rigentai, svarbieji rengėjai, ir sekcijų sąrašas.

Juozas Žilevičius trumpu straipsneliu įveda į dainų skyrių. Už įvado alfabeto tvarka sudėti visi chorai ir jų dirigentai, trumpi chorų aprašymai, su- minėti choristai.

Marija Baronaitė-Grėbliūnė-

Kur yra žymesnis aktorius ar režisierius, pakvieskime, kad jis parengtų ir vadovautų melinei programai. Nesigailėkim trūso papuošti ir dekoruoti sceną, suteikti daugiau žmonių, nes visa tai duos savo vaisių — visi labiau susidomės ir labiau lankys tokius rengimus.

Pamoka iš televizijos

Pakelti minėjimų lygį verčia televizija, kuri stovi beveik kiekvienu bute. Vakaraus joje matome visokių programų, paskaitų, vaidinimų. Visa tai padaryta skoningai ir apgalvotai. Kas anksčiau neturėjo progos nueiti į gerą teatrą bei vaidinimą arba susirinkime sekti geras diskusijas, dabar visa ma- to savo kambaryje. Per metus metus bežiūrėdamas televizijos, išpruso, išsilavino, susida- rė savo pažūras ir jau reikalauja iš lietuviškų rengimų geresnio lygio, drausmės, tvar- kos, naujumo. Žiūrovas lieka žiūrovu: reikia su juo skaitytis, atitraukti iš namų ir atvesti į mūsų sales. Turime jam parodyti tai, kuo jis pasidžiaugtų ir dar kartą ateitų.

Tad savo minėjimus rengda- mi, neperkraukime jų neužtes- kime programos, būkime punk- tuais ir visada ieškokime nau- jų išraiškos būdų. A. Džg.

nė parašė įžangą tautinių šokių skyriui. Toliau supažindinama su atskirais šokiais, pristato- mos tautinių šokių grupės ir jų vadovai.

Informacija angliškai

Kai šie du leidiniai jau bu- vo rengiami, iniciatyvos imtasi ir trečiam leidiniui. Lietuvių Prekybos Rūmų remiama, Ro- movus leidykla išleido anglišką leidinį "New York World's Fair Without Lithuania 1964-1965". Leidinėlis ingi pritaiky- tas turistams — parodos ir lie- tuvių dienos lankytojams, su- telkta daug informacinės me- džiagos apie Lietuvą, pačią pa- rodą, pridėta net adresų ir skel- bimų. Galia, kad leidinio su- tvarkymas iš spaudos darbas gana primityvus.

Dar buvo išleisti lietuviško kryžiaus spalvoti atvirukai. Dar- bininkas išleido kryžiaus nes- palvotus atvirukus, bet ir jie parodos dieną beveik nebuvo platinami. Tik Romovus leidi- nys angliškai buvo gerai plati- namas. T.

L. K. MOKSLO Akademijos suvažiavimo uždaryme giedamas Lietuvos himnas. Nuotr. P. Ažuolo.

DARBININKO KONCERTUI ARTĖJANT

Darbininko tradicinis koncer- tas šiemet bus spalio 11 šv. To- mo salėje Woodhavene. Šiuo koncertu pradėdama Darbinin- ko 50 metų sukaktis.

Kitais metais sueina 50 me- tų, kaip kovo mėnesį Bostone pasirodė pirmas Darbininko nu- meris. Sukaktis bus plačiau pa- minėta kitais metais. Su šiuo koncertu tik pradėdami sukak- tuviniai metai.

New Yorke yra koncertavę visi žymesnieji mūsų solistai. Siam koncertui pasirinkta du vardai, kurie dar mažai lietu- viškai visuomenei pažįstami, bet kurie sėkmingai reiškiasi amerikiečių tarpe. Jie abu gi- mę Worcesteryje. Dabar iš jų vienas nusikėlęs prie Ramiojo vandenyno, kur San Francisco mieste reiškiasi muzikiniam ja- venime. Tai Robertas Kazys Ja- kutis. Antroji — sustojo prie Atlanto, didžiajame New Yorke, iš čia ji plačiai važinėje koncertuodama. Tai Lilija Mer- nikaitė.

Abu yra lietuviai, bet prisitai- kę prie gyvenamų aplinky- bių. Pirmasis savo pavardę ra- šo R. Kazys Yakutis. Aiškiai pa- brožiama lietuviška tartis. An- trošios pavadė amerikiečiam sunkiai ištariama (Mickevičiūtė). Ji naudoja motinos mergautinę pavardę — Mernikaitė, progra- mose pasirašo Mernik.

Lilija Mernikaitė prieš keletą metų (1955) yra dainavusi Vasario 16 minėjime New Yorke. Tada ji buvo vos pradėjusi plačiau reikštis.

Dainavimą pamėgusi iš pat mažens, jau 9 metų dainavo radijo programoje, vėliau įsi- jungė į chorą. Septyniolikos metų būdama, pradėjo mokyti dainavimo pas žinoma Metro- politano operos solistę Anna Kaskas. Ji labai susižavėjo mer- gaitės balsu ir pasakė, kad iš jos bus tikras kontraltas. Gy- vendama pas Anna Kaskas ji trejus metus studija- vo dainavimą ir kartu lankė In- dianos universitetą. 1952 gavo stipendiją balsą lavinti New Yorke. Čia ji studijavo pas Frantz Proschow'į, dainavimo mokytoją Galli-Curc., Tito Schi- pa, Paul Robeson, Martha Scott ir Nadine Connor. Yra laimė- jusi įvairių premijų bei aržy- mėjimų.

Visuose savo koncertuose mėgsta įtraukti bent po kelias lietuviškas dainas. Iš spaudos yra susilaukusi labai gražių at- siliepiimų.

—o—

Kazys Jakutis — gimęs ir augs Worcester, Mass. Jo tė- vai — Antanas ir Kotryna Ja- kutai. Gerai kalba lietuviškai. Yra baigęs Clarko universitetą AB laipsniu, toliau studijas tę- sė New Yorko universitete, stu- dijavo meno istoriją. Jo muzi- kinis išsilavinimas remiasi pri- vačiomis studijomis su Gladys Childs Miller iš N. Anglijos konservatorijos, Eva Zayde — iš New Yorko, Magel Riegel- man. Buvo gavęs stipendiją stu- dijas tęsti Sanforco univeersi- tete su Boris Goldovsky. Tar- naudamas amerikiečių armijoje dalyvavo televizijos programoje, buvo pakviestas dalyvauti Roueno ir Paryžiaus opereose ir šiuo metu jis dainuoja Kalifor- nijos operejo. Šią vasarą daina- vo su San Francisco simfon- nių orkestru, diriguojant Art- hur Fiedler.

Lietuviškai audotirijai ji pri- statė praėitų metų rudenį Lais- vės Varpo radijas, Bostone su- rengęs koncertą, kuriame daly- vavo Genė Vasiliauskienė ir Ka- zys Yakutis.

Jis yra lyrinis baritonas, dai- nuoja opereose ir koncertuose. Abiejų solistų nekantriai lau- kiame pasirodant Darbininko koncerte. A.D.

Kazys Jakutis

KAZYS JAKUTIS

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vytautas Volertas — GYVE- NIMAS YRA DAILUS, roma- nas, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Aplankas P. Jurkaus, 242 psl., kaina 2.50 dol.

Vincas Krėvė — THE HERDS- MAN AND THE LINDEN TREE, Translated from the Lithuanian by Albinas Baranaus- kas, Pranas Pranckus, Raphael Sealey, Introduction by Charles Angoff. Išleido Many- land Books, Inc., aplankas Pra- no Lapės, 127 psl., kaina 3.95 dol.

Hymn for America, I, De- dicated to Our Lady of Silu- va, Lithuanian Memorial Chapel in the National Shrine of the Immaculate Conception Washington, D.C., by Česlovas Sa- snauskas.

Išleido Muziko Zinios, 4 psl., kaina nepažymėta.

Hymn for America II, In Re- membrance of the Consecra- tion of America to Mary, Our Blessed Mother, On the Day of Dedication of Our National

LILIJA MERNIKAITE

kučiai. Gerai kalba lietuviškai. Yra baigęs Clarko universitetą AB laipsniu, toliau studijas tę- sė New Yorko universitete, stu- dijavo meno istoriją. Jo muzi- kinis išsilavinimas remiasi pri- vačiomis studijomis su Gladys Childs Miller iš N. Anglijos konservatorijos, Eva Zayde — iš New Yorko, Magel Riegel- man. Buvo gavęs stipendiją stu- dijas tęsti Sanforco univeersi- tete su Boris Goldovsky. Tar- naudamas amerikiečių armijoje dalyvavo televizijos programoje, buvo pakviestas dalyvauti Roueno ir Paryžiaus opereose ir šiuo metu jis dainuoja Kalifor- nijos operejo. Šią vasarą daina- vo su San Francisco simfon- nių orkestru, diriguojant Art- hur Fiedler.

Lietuviškai audotirijai ji pri- statė praėitų metų rudenį Lais- vės Varpo radijas, Bostone su- rengęs koncertą, kuriame daly- vavo Genė Vasiliauskienė ir Ka- zys Yakutis.

Jis yra lyrinis baritonas, dai- nuoja opereose ir koncertuose. Abiejų solistų nekantriai lau- kiame pasirodant Darbininko koncerte. A.D.

Kazys Jakutis

KAZYS JAKUTIS

Skaisčiai spindėjusiam žiburiui atmintį Janinos Narūnės - Pakštienės Sutemos

Sutemos užgula pasilikusiojo siela, netekus brangaus ir myli- mo asmens. Tai atskiras, indivi- dualus bei asmeninis pergyve- nimas. Bet sutemos liūdesiu pridengia veidus ir daugelio tau- tiečių, jeigu juos amžinai palikęs buvo iškilus ir tautai pasi- tarnavęs.

Toks buvo a.a. prof. Kazys Pakštas, nuo kurio netekimo greit sueis keturi metai (mir. 1960. 9. 12 Chicagoje). Žymus mokslininkas, retas geografijos mokslų žinovas, bet ir jaunimo ugdytojas, amžinai susirūpinęs lietuvių tautos problemomis, jos gyvastingumo išlikimu — štai asmuo, kurio gedi ne vien šeimos artimieji, bet ir visi, kurie jį pažino, kuriems jis pasitarna- vo ir apie kurį būtų galima pa- sakyti romėnų oratoriaus žo- džiais: "vir bene meritus" — didžiai pasitarnavęs vyras.

Dėl to ir Janina Narūnė, di- džiai atmintino profesoriaus žmona, profesoriui pagerbti rinkinėlyje Sutemose iškelia tuos du momentus: asmeninio ir tautinio liūdesio. Į rinkinėly sudėti 25 eilėraščiai, paskirs- tyti į tris skyrius: Bendras, Jie ejo dviese, Tai Tu, Be abejo, asmeniniams pergyvenimams čia duota daugiau vietos, bet ir juos bandoma pakelti iki visuo- tinimo, kaip matyti jau iš eilė- raščių motto: "Gyvenk lietuvių širdyse, kaip gyvenį manoj šir- dy" (Žmona).

Yra šiuose eilėraščiuose nuo- širdaus ir net subtilaus jausmo pav. tokiame eilėrašty kaip Kad galėčiau, parašyame liaudies dainos stiliumi. Žinoma, ne be to, kad nebūtų vieno kito, kuris yra sausesnis, ypač kai norima nuopėnų faktus atžymėti, ar ku- ris atrodo lyg neišbaigtas. Bet poetė bandė į turiningą gyvenimą pa'velgti iš įvairių aspektų, pradedant net ankstyvąja vai- kykste. Tatai, kaip vaikų poetei, jai arčiau širdies. Artimesnė čia jai ir raudos nuotaika:

Kad galėčiau, Atlekinčiau Margą gegutėlę, Kad kukuotų, Išdėjuotų Mano sielvartėlį. Tačiau šiame žemės sielvarte poetė paguodos ieško pirmiau- sia Dievuje, kai "vakaro malda širdy į Dievą kelias", nes Juk nieks nebepaguos, Juk nieks daugiau, Kaip tikta! JIS!

Šia prasme suskamba ir kiti religiniai eilėraščiai, kai Šv. Kazimieras ir Stebuklingoji Motina.

(Janina Narūnė-Pakštienė, SUTEMOS Dienoraštiniai pos- mai. Spausdinta 1963 JAV. Mi- ami, Floridoj. Išleido Janina Pakštienė. Su a.a. prof. K. Pakš- to atvaizdu. 48 pusl.) A.T.

LKM AKADEMIJOS suvažiavimo prezidiumas iš k. į d. dr. J. Girnius, kun. dr. J. Vaišnorė, prof. A. Sa- lys, kalba prof. kun. A. Liūimas, S. J.

LKM AKADEMIJOS suvažiavime filosofijos sekcijose klauso kun. dr. F. Juzevičiaus paskaitos. Nuotraukos P. Ažuolo.

LIETUVIŲ DIENOJE ATSLIEPĖ TOLIMA PRAEITIS

KAS LEMIA TAUTYBĖ

Lietuvių diena pasaulinėje parodoje rugpjūčio 23 man paliko gražių ir gilių įspūdžių. Buvo labai gausu dalyvių, graži programa, įspūdinga chorų ir tautinių šokėjų eiseną, pamaldos po atviru dangumi. Apvaliame dubenyje (Singer Bowl), kurį iš visų šonų buvo apšėdusi minia lietuvių, jautėsi lyg Lietuvoje. Tačiau iš tų visų neužmirštamų įspūdžių vienas buvo ypatingai nelauktas: tai rusiškai prakalbėjęs lietuvis... Atsitiko gi taip.

Besiklausydami lietuviškų dainų, atliekamų jungtinio choro, ir besigerėdami tautiniais šokiais, kurie mirguliuojo ne tik gražiais judėjimais, bet ir dailiais mergaičių tautiniais rūbais, staiga išgirdau kaimyną atsidusęs: "Zavėtinai gražu!" Jis tai pasakė rusiškai, kas mane labiau sudomino. Neišlaidkiau ir pradėjau klausinėti, kas jis toks ir iš kur, kodėl atvyko į lietuvių dieną?

bar vadinasi Josif Coolvetz, buvo jau geriau, negu jo tėvai, kuris mažas augo Sibire. Tėvas leido sūnų mokyti, baigė karininkų mokyklą. Pirmojo pasaulinio karo metu išsitarnavo kapitono laipsnį. Kilus Rusijoje revoliucijai, kovojo su bolševikais ligi 1920 metų. Tais pačiais metais su savo draugu iš to paties batalijono per Turkiją pasiekė Alžyrą. Čia vertėsi prižiūradamas sodus, kuriuos arabai taip mėgsta. Paskui persikėlė į Prancūziją, siuvo ten batus, kepė duoną ir pyragaičius; kiek susitaupęs, studijavo chemiją, mokytojo prancūzų aukštesnėje mokyklose (licejuose). Prieš šešerius metus atvyko į JAV ir čia dirbo chemijos laboratorijose prie universitetų. Dabar yra pensininkas, tačiau dar padeda studentams chemikams atlikti pratybos darbus. Mačiau rūgštinti apdegintas jo rankas.

šv. Jurgio kryžiai (carinėje Rusijoje buvę aukšto laipsnio ordinarai, teikiami už ypatingus atsižymėjimus ir narsumą). Dėja, jie gauti bėginant mano tėvynės (-atseit, Lietuvos) paveržė... Kokia istorijos ironija!

— O iš kur tamsta išmokai ir lenkiškai? — paklausiau, kai jis prabilo ir ta kalba.

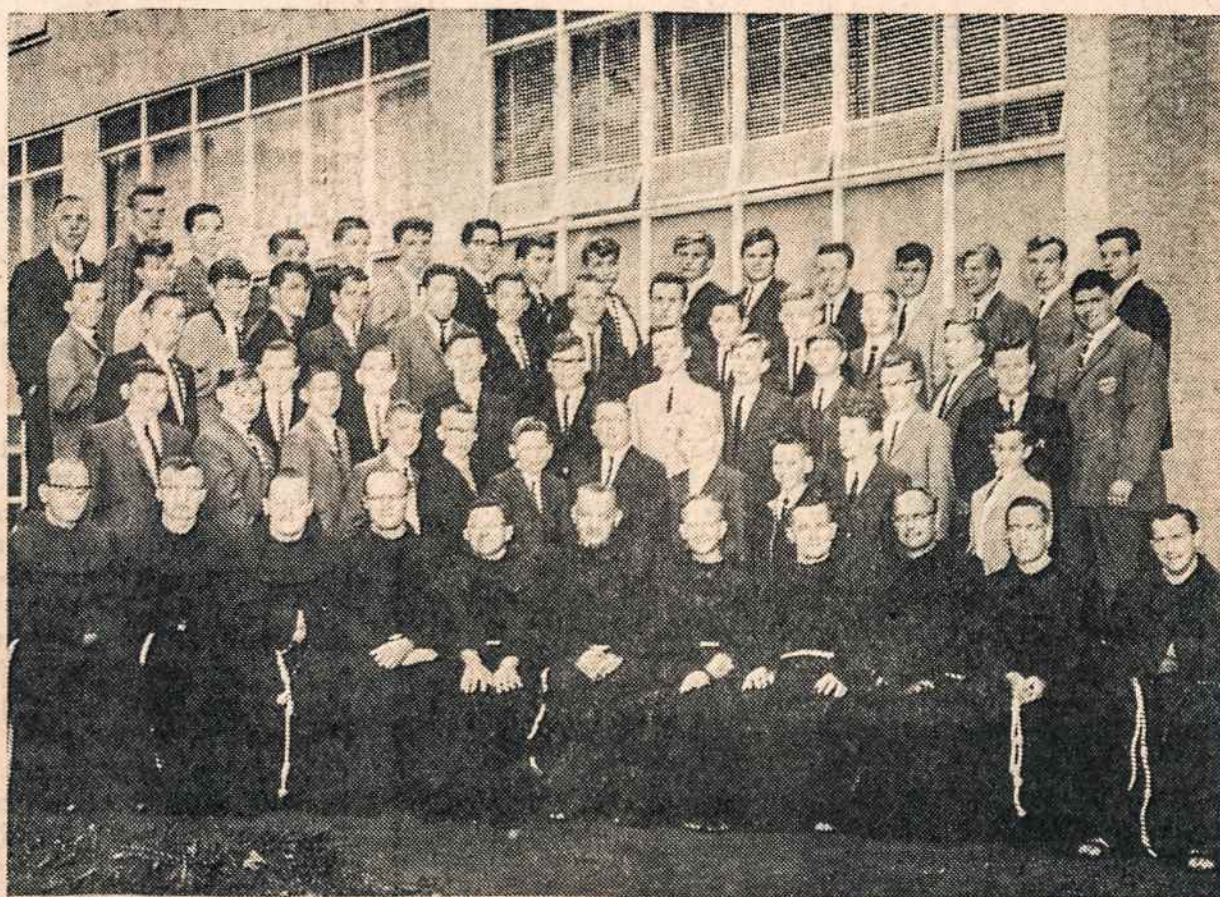
— Gimiau ir augau Kaukaze. Ten nebuvo lietuvių katalikų bažnyčios, bet buvo lenkų. Mane lenkiškai mokė katekizmo ir poterių. Tačiau aš buvau, jaučiausi, esu ir liksiu lietuvis, — pabrėžė.

— Kad ir nemokate lietuviškai? — pastebėjau.

— Tautybę apsprendžia kilmė. Jei aš, pavyzdžiui, būčiau gimęs Kinijoje ar Afrikoje ir nemokėčiau lietuviškai, negi dėl to mano akys pasidarytų ištryšos arba oda juoda?...

Man patiko tie jo žodžiai apie tautybę. Kad taip juos išgirstų buvusių nepriklausomos Lietuvos karininkų ir visuomenės veikėjų vaikai, gimę bebėgant Vokietijoje ar jau Amerikoje, kurie jau tolsta nuo savo tautos... Gi Juozas Kulvietis, gimęs Kaukaze, išėjęs rusų mokyklą, apdovanotas aukštais rusų ordiniais, tebesijaučiąs sąsą lietuvis ir sako: — Mano tautos pavergėjui tarnavau, bet buvau, esu ir liksiu iki gyvos galvos lietuvis.

Lietuvybė jį atvedė ir į lietuvių dieną pasaulinėje parodoje rugpjūčio 23. Pareiškus jam noro arčiau susirūšti su Lietuvių Bendruomene, nurodžiau keletą adresų ir literatūros anglų kalba apie Lietuvą. M. Kas.

SV. ANTANO gimnazijos mokiniai su mokytojais ir auklėtojais mokslo metus pradant. Ketvirtas iš dešinės sėdi gimnazijos direktorius Tėv. Gabrielius Baltrušaitis, penktas ir dešinės — gimnazijos rektorius T. Leonardas Andriekus.

MOKSLO METŲ PRADŽIA ŠV. ANTANO GIMNAZIJOJE

KENNEBUNKPORTE

Rugsėjo 14 šv. Antano gimnazija pradėjo devintus mokslo metus. Pradėjo malda, kaip ir kiekvieną kartą, nes ypatinga Dievo globa čia akivaizdžiai reikalinga. Gimnazija turi savo specialius tikslus, ypač lietuvių atžvilgiu, kuriems pasiekti nuolat reikia naujų pastangų.

Pirmąją mokslo dieną mišias į šv. Dvasią aukėjo gimnazijos rektorius ir provincijolas Tėv. Leonardas Andriekus. Jis pasakė ir progai pritaikytą pamokslą, išskeldamas gimnazijos globėjų šv. Antano kai kuriuos asmenis brožus, kurie turėtų žavėti jaunimą, ir visus pavesdamas jo rūpesčiams. Mišių metu giedoję mokinių choras, paruoštas T. Bernardino Gauslio.

Po pamaldų į gimnazijos didžiąją salę vėl rinkosi mokiniai, mokytojai ir mokinių tėvai, kurie buvo atlydėję savo vaikus. Gėlėmis išpuoštoje scenoje susėdo mokytojai ir mokinių tėvų atstovai: Sofija Bražionienė iš

Chikagos ir Justas Buivys iš Baltimorės. Įžanginį žodį tarė buvęs provincijolas, gimnazijos rektorius ir jos steigėjas T. Jurgis Gailiūšis. Jis trumpai pristatė naująją provincijolą ir rektorius, taip pat primindamas gimnazijos steigimo tikslus.

Naujasis rektorius savo kalboje džiaugėsi lietuvių tėvų pasitikėjimu, iš tolimų vietų atiduodant pranciškonų globai savo vaikus, ir išskėlė lietuviško auklėjimo būtenybę šioje mokykloje. Paskui mokinius supažindino su paskirais mokytojais, pranešdamas kas ką dėstys. Po to gimnazijos direktorius T. Ga-

brielis Baltrušaitis palietė kasdienės tvarkos reikalus. Sugiedojus lietuvių tautos himną, mokiniai ir mokytojai išsiskirstė po klases. Naujų mokinių šį rudenį atvyko 25.

Siemė šv. Antano gimnazijoje yra 9 mokytojai ir 52 mokiniai. Jie visi atvykę iš tolimesnių Amerikos vietų, kaip iš Chikagos, Detroito, Grand Rapids, New Yorko, Hamiltono ir kitur. Mokslo sąlygos geros. Gimnazijos pastatai per vasarą viduje pertvarkyti ir dalinai atnaujinti. Lietuvių kalbos pamokom mokiniai suskirstyti į keturias grupes pagal jų išsilavinimą. Ypatingas dėmesys kreipiamas į liuanistiką. P.A.

LDS APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS

Hartford, Conn. — LDS apskričio metinis suvažiavimas įvyko rugsėjo 13 šv. Trejybės parapijos salėje. Atstovų iš dviejų kuopų buvo 16. Malda sukalbėjo klebonas kun. J. Matutis. Jis taip pat pasakė gražų sveikinimo žodį.

Pirmininkui netavykus, susirinkimą pravedė buvęs ilgameitis pirmininkas S. Srupas. Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė M. Bakutis. Mandatų komisija — A. Armitaitis ir J. Leonaitis, P. Jokubauskas iš Waterburio padarė pranešimą iš trilypės gegužinės ir perdavė 50 dol. pelno.

Perskaitytas Antano Petrausko laiškas, kuriame apgailestauja, kad negali dalyvauti susirinkime. Susirinkę pageidavo kitais metais vėl rengti trilypę gegužinę. Tai palikta spėsti, susitarus su Moterų Sąjunga ir Susivienijimu. M. Bakutis padarė savo namuose leisti su rengti nedidelį pikniką, kurio

plenas bus paskirtas apskrities naudai. Būsimajame seime apskričiai atstovauti apsiėmė S. Srupas iš Hartfordo, Conn.

Kitų metų apskričio suvažiavimas bus Waterbury, Conn. O šmotas iš Waterburio pranešė, kad 5 kuopos nariai serga ir yra reikalingi pagalbos. Buvo padaryta rinkliava ir surinkta 10 dol.

Kitiems metams valdyba išrinkta: dvasios vadas — kun. Juozas Matutis, Hartford, Connecticut, pirmininkas Stasys Srupas, vicepirmininkas Magdelele Karnauskas, raštininkė Maėė Bakutis iš Waterburio, izd. Andrius Pateikis, izd. globoja Albinas Armitaitis ir M. Monikienė, abu iš Hartfordo. Korespondentė Marcelė Digimas iš Waterburio.

Susirinkimas baigtas malda. Pirmininkas tada visus pakvietė vakarienės, kurios metu kun. J. Matutis pasakė gražią kalbą. Visi išsiskirstė, gerai nusiteikę.

M. Digimas

NAUJOS KNYGOS IR PLOKSTELĖS

Darbininko administracijoje galima gauti:

1. **Vaclovo Čičiūno TAUTINIS AUKLEJIMAS SEIMOJE.** Trumpas tautinio auklėjimo vadovas lietuviškajai šeimai išeivijoje. Išleido Vliko lietuvių išlaikymo tarnyba. Labai parankaus formato knygelė, kietais apdarais, 220 pusl. Kaina 1 dl.
2. **SUK, SUK RATELĖ!** Nauja lietuviška plokštelė, išleista Eurotone International bendrovės J. Stuko rūpesčiu. **Vilniaus choras dainuoja 14 dainų.** Kaina 4 dol.; su persiuntimu 4.50 dol.
3. **Lietuviško kryžiaus atvirukai.** Iš pasaulinės parodos New Yorke. Dvylika atvirukų 1 dol., už tris — 25 centai.

Rašyti arba kreiptis: Darbininko administracija, 910 Wiloughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, telef. GL 2-2923.

IŠ VISUR

— Los Angeles lietuvių žurnalistų Sąjungos skyriaus visuotinis susirinkimas šaukiamas rugsėjo 26, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Bendruomenės salėje, 4421 Santa Monica Blvd. Kvorumui sakytu laiku nesusirinkus, už pusės valandos susirinkimas bus skaitomas teisėtu, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus. Susirinkimui kviečiami tik skyriaus nariai ir prašomi visi dalyvauti.

— Šv. Kazimiero parapiinė mokykla Los Angeles pradėjo naujus mokslo metus su 360 mckinių, iš kurių 94 yra lietuvių vaikai. Mokyklai vadovauja seserys kazimierietės.

— Lituanistinė šeštadieninė mokykla šv. Kazimiero parapijoje darba pradėjo rugsėjo 12 su 65 mokiniais. Mokyklos vedėju yra I. Medziukas.

— Vasaros vaikų aikštelė šv. Kazimiero parapijos patalpose Los Angeles savo darbą užbaigė rugpjūčio 25. Per vasarą aikštelę lankė apie 40 vaikų. Su vaikais dirbo R. Bureikienė, J. Puškorienė, D. Polikaitienė ir M. Matulionis.

— Inž. Julius Raulinaitis, gyv. Los Angeles mieste, gavo statybos inžineriaus magistro laipsnį So. Californijos universitete, o jo žmona Irena baigia pasirengti chemijos magistro laipsniui. Jie augina 3 vaikus.

— Antanina Grabauskienė, 67 metų, gyvenusi paskutiniu laiku Kaune, atvyko į Los Angeles pas sūnų Juozą ir dukterį Antaniną.

— Atlanto rajono skautų vadovybė rengia vakarą-balių rugsėjo 26, šeštadienį, 7:30 val. vakaro liet. klubo patalpose (352 Park St.) New Britain, Connecticut. Koncerto programą išpildys sol. Lionė Juodytė iš New Yorko; jai akompanuos pianistė E. Dvarionaitė-Miniukienė. Sokiam gros Ed. Radionavo orkestras.

— Ispanų kalbon yra išversta dr. J. Savojo studija apie religijos persekiojimą pavergtoje Lietuvoje — "Kova prieš Dievą Lietuvoje". Ispaniškai pavadinata "La lucha contra Dios en Lituania". Vertė Antanas Trimakas, Jr. Savo darbą paskyrė savo tėvo a.a. dr. Antano Trimako, buv. Vliko pirmininko atminimui. Knyga turi 150 pusl., gražiai atspausa, gale pridėta iliustracijų. Lietuviai, kurie darbovietėse ar kaimynystėje susitinka su ispaniškai kalbančiais, galėtų nupirkti ir įteikti informacijai apie Lietuvą bolševikų junge. Knyga kainuoja pusantro dolerio. Galima užsakyti Darbininko administracijoje. Užsakant didesnę kiekį, duodama nuolaida.

Atsivėre tolima praeitis. Jo senelis dalyvavo 1863 metų sukilime prieš rusus ir toje kovoje vienam miške žuvo. To nežiūrėdami, rusai nuteisė mirusį 'sušaudyti'. Tokiu teismo sprendimu pasirėmę, jie visą žuvusiojo šeimą ištrėmė į Sibirą. Našlei buvo sunkus gyvenimas su mažais vaikais. Vienas iš jų, turėjęs tada vos 9-10 metų. Tai buvo tėvas mano bendradarbio Juozo Kulviečio.

Tokia yra to tremtinio istorija, kuri prasideda senelio kovomis su rusais okupantais 1863 m.

Paskirtos Lietuvos vyčių stipendijos

Lietuvos vyčių seime Chicagoje rugpjūčio 9 paskelbta, kam atiteko šių metų vyčių stipendijos paskirtos jau 7 metai. Šiems mokslo metams stipendijas gavo Audronė Kristina Jarmaitė ir Stephen Vincent Walinsky, Jr.

Audronė K. Jarmaitė yra Elizabetho, N.J., vyčių 52 kuopos narė, nori studijuoti architektūrą Pratt Institute Brooklyn. Labai gyvai reiškiasi jaunųjų vyčių veikloje. Jos tėvai turi penkis vaikus.

Stephen V. Walinsky, Jr. yra Worcesterio, Mass., 26 kuopos narys. Jis telkė lėšas Lietuvos vyčių istorijai, buvo įvairių komitetų nariu. Gavęs stipendiją baigs ekonomijos studijas Assumption kolegijoje Worcesterio. Apie jį labai gražiai yra atsiliepę jo mokytojai bei profesoriai ir Worcesterio prekybininkai.

Stipendijas skiriant, buvo atsižvelgta, ar kandidatas yra jos vertas, — ar jis uolus vyčių narys, geras lietuvis ir t.t. Stipendijas skyrė komisija, kuriai pirmininkauja prof. J. Stukas.

DR. ELENA ARMONIENE

Dr. E. Armonienė kalbės Balfio seime

Balfio seimai išklauso Centro Valdybos pranešimų apie atliktus darbus ir tiesias gaires į ateitį.

Dvyliktajam Balfio seimui gaires Balfio ateičiai smaigstys žymi balfininkė, Centro Valdybos vicepirmininkė, dr. Elena Armonienė. Ji yra ne tik žymi advokate Baltimorėje, bet taip pat ilgameitė Balfio skyriaus ve-

dėja ir uoli šalpai lėšų telkėja. Per pastaruosius dvejus metus Balfio Centras yra gavęs iš Baltimorės skyriaus 2,302 dol. bendrai šalpai.

Vienuoliktasis Balfio seimas 1962 įvyko Baltimorėje ir jo puikiu surengimu rūpinosi dr. E. Armanienė. Dvyliktasis Balfio seimas įvyks New Yorko spačio 17-18 (K.L.J.)

LIETUVIŲ DIENA CLEVELANDE

Lietuvių dieną, rengiamą Lietuvių Bendruomenės spalio 18 naujosios parapijos salėje, koncerto programą maloniai sutiko išpildyti pianistė Birutė Smetonienė, solistai Juzė Krikštolaitė ir Julius Kazėnas, akompanentė muz. Regina Brazaitienė, Ciurlionio ansamblis, jo vadovas muz. Alfonsas Mikulskis ir chormeisteris Rytas Babickas. Dailės parodoj, kuri bus tą pačią dieną, maloniai sutiko dalyvauti apie 20 mūsų dailininkų. Jei kas iš lietuvių dailininkų, gyvenančių Ohio valstybėje, dar norėtų dalyvaut parodoje, mielai prašoma pranešti valdybos kultūrinių reikalų vadovui Vidmantui Prikockiui telef. 531-8496.

Valdyba

APERTES choras dainuoja RCA paviljono televizijoje.

Nuotr. V. Maželio.

ANTANO SMETONOS MINĖJIMAS

ruošiamas Philadelphijoje
šeštadienį, rugsėjo 26

6:30 v.v.

McCALLISTER & SOUS SALĖSE
1811-1817 SPRING GARDEN ST.

Kalbės Lietuvos atstovas J. KAJECKAS • Paskaitą skaitys T. J. VAISNYŠ, S.J. • Meno programą išpildys solistė IRENA STANKŪNAITĖ, akompanuojant muz. J. STANKŪNUI, ir lietuvių tautinis ansamblis vadovaujamas Leono KAULINIO • Ištraukas iš A. Smetonos raštų skaitys E. ČEKIENĖ.

Po akademijos bus **ISKILMINGA VAKARIENĖ**, kurios metu numatoma sol. I. STANKŪNAITĖS meninė programa ir atstovų kalbos. Be to, ištraukas iš A. Smetonos raštų skaitys dailiojo žodžio menininkė I. VEBLAIČIENĖ.

Įėjimas į akademiją nemokamas. Į iškilmingą vakarienę — 7.50 dol. Sekmadienį, rugsėjo 27, 10:30 val. ryte šv. Andriejaus bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos.

Minėjimui rengti organizacijų komitetas

Mokytojams ir tėvams
nauja žinia —

Lietuvos geografijos pratimai

V. Matulaitis

KUR BEGA SESUPE pritaikinti taip, kad mokinyš pats galėtų jėdėti daugiau darbo, susipažindamas su Lietuva. Leidinys atspausdintas labai gerame popieriuje ir iliustruotas.

Perleitas mokslo metais juo pasinaudojo visos Kanados lietuviškos mokyklos bei daugelis JAV-se ir kitur.

Šio leidinio kaina žymiai sumažinta — pavieniui \$1.00, urmu 75 centai.

Užsisakyti:

V. MATULAITIS
47 Radford Ave.
Toronto 3, Ont.
Canada

Paradonėjes batos

(atk. ita iš 3 psl.)

PYLIMAS SU SKYLĖM

Per paskutinius rinkimus komunistam laimėjus vieną milijoną balsų daugiau negu 1958 metais, gyviau sujudo antikomunistinis frontas: ne tikai katalikų bei liberalų, bet ir nusaikių socialistų. Tačiau šiame antikomunistiniame fronte yra praverbinta viena nemaža skylė.

Komunistai išnaudoja velionies popiežiaus Jono XXIII taikos politika. Iš jo enciklikos "Taika žemėje" ištraukiama tik tai, kur kalbama apie žmogaus meilę žmogui, skyrimą klaidos nuo žmogaus, apie taikų sugyvenimą. Visa tai prikišama tik tai komunistams priešams, lyg patys komunistai būtų ir teisūs, ir taikūs, ir humaniški, ir kupini artimo meilės.

Kai velionis popiežius priėmė Chruščiovo ženą Adžubėjų, kai mezgė ryšius su Sovietų Rusijos satelitiniais kraštais, kai kvietėsi į visuotinį Bažnyčios susirinkimą maskvinius provokavimų atstovus, tai visuomenėje pasklido aidas: galima gi būti kataliku ir komunistu... Adžubėjaus vizitas Vatikane kaip tik ir davė komunistam milijoną balsų.

Kiek turės atgarsio šių dienų Vatikano sutartis su komunistine Vengrija, parodys ateitis. Bet ir tą sutartį italų komunistai jau išnaudoja: matote, ir popiežius Paulius VI randa bendrą kalbą... Nors Vatikano radijas ir Osservatore Romano pabrėžia, kad krikščionybė su marksizmu nesutaikoma.

Paprastas žmogus politiniuose vingiuose nebraido. Jei ką laiko blogu, tai visur, jei geru — tai irgi visur. Jei su komunistais sutariama, tai, matyti, toji katė savo švelniose letenose nagų neturi... Kodėl ir man jos neglostyti? Kodėl nebūti komunistu, pasikabinus ant kaklo rožančių?...

(Konkretūs daviniai imti iš Ernesto O. Hauserio straipsnio "Reader's Digest" 1963 Novem. ir pasakojimų Italijos lietuvių, kurie šią vasarą lankėsi Amerikoje).

NASHUA, N.H.

Rugsėjo 9 Balfo skyrius su ruošė šv. Kazimiero parapijos salėje kortų vakarėlį, kuris davė gryno pelno 89 dol. 39 ct. Skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja parapijos klebonui kun. J. Bucevičiui už leidimą nemokamai pasinaudoti parapijos sale ir kun. A. Vainauskui už pagalbą ruošiant vakarėlį. Taip pat dėkojama visiems aukotojams. Auktojų sąrašas pakelbtas parapijos žinutėse. (B.S.)

RIMAS VALAITIS, Liucija Baškauskaitė ir juos sesutė Asta. Nuotr. Vyt. Valaičio.

BOSTONO JŪRŲ SKAUTŲ PADEKA

Darnaus bendradarbiavimo tarpe tunto vadijos ir tėvų komiteto dėka, šių metų lietuvių jūrų skautijos Nemuno tunto stovykla praėjo su dideliu pasisekimu.

Noriu, kaip tuntininkas, išreikšti nuoširdžią skautišką padėką mūsų šeiminiškam Tėvam Pranciškonam, jų provincijolo T.L. Andriekaus, T. J. Gailiūso ir T. J. Dyburio asmenybe už leidimą naudotis puikia stovyklaviete ir virtuve ir už tikrai tėvišką globą.

Stovykla nebūtų stovykla,

ZODŽIAI IŠ GYVENIMO PATIRTIES

Gyvenimas panašus svogūnui: kai piauinate riekelę skanėstui, kartais gali sąsara nubyra (Joseph Wood Krutch).

Sveikata, turtas ir miegas, kad juos geriau įvertintume, turi kuriam laikui nuo mūsų atitolti (Jean Paul Richter).

Mūsų laikų pagrindinė nelaimė yra ta, kad nevisada savo norus skiriame nuo geismų (Don Robinson).

Geriausi patarimai seniai yra surašyti; trūksta tik tai jų vykdymo (Blaise Pascal).

Principe sutinku — reiškia tai, kad jūs ne negalvojate vykdyti tai, ką pripažįstate. (Otto von Bismarck).

Diktatūra yra tai, kad valdžios politika visai išjungia valdomųjų politiką (Sam Himmell).

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Varpas, Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos, st. 6.00	\$5.00
Sutemu garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių. Stereo 6.00	\$5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans. 16 dainų.	4.00
Lietuvos prisiminimai, L. Juodis, 14 liet. dainų akomp. gitara	5.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai, 2 pl., 24 l. šokių ir dainų	8.00
Lietuvių tautiniai šokiai, J. Stukas leid. 14 tautinių šokių.	4.00
Tėzydi vėliai Lietuva, Vyčių choro įdainuoti 17 liet. dainų.	4.00
Lietuviški šokiai, akordeonu K. Daubaro įgroti 18 liet. šokių	4.00
Dainos Lietuvai, S. Čerčenės komp. įdainuota 12 liet. dainų.	4.00
Lietuvos kanklės, 14 liet. kūrinių, vad. O. Mikulskinei. Ster. \$5	4.00
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno Ansamblio 11 kalėd. giesmių	5.00
Tėvynei aukojam, Dainavos Ansamblio, 14 l. dainų. Ster. \$6	5.00
Mes padainuosim, Ciurlonio Ansamblio 16 l. dainų. Ster. \$7.50	6.50
Lietuviški maršai, Br. Jonušo įgroti 12 liet. patrijot. maršų	7.00
Ar žinai tą šalį, R. Mastienės, 13 liet. dainos solo.	5.00
A. Šabanauško, po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po \$5.00	10.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 l. dainų ir šokių	4.50
S. Barkaus radijo vak. dainuoja, 10 kalėdinių ir 10 liet. dainų	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muz. šokinė	5.00
Ar pamenai, V. Stankus, 10 šokių muzika solo. Ster. \$6	5.00
Milžino paunksmė, Montreolio l. dramos teatro 3 pl. albumas	15.00
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 liet. dainų.	4.00
Pilėnai, Liet. opera iš pavergtos Lietuvos (3 plokštėles)	11.00
Trijų metų rutė, Ir. Giečiūtės 8 liet. patrijotinės vaik. dainos	3.00
Lietuviškos dainų, šokių, polkų, žukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Dainuojame su Lione, 16 liet. dainų, įdainuoti L. Juodytės	5.00
Mes žengiamo su daina, New Yorko vyrų okteto 17 dainų.	4.00
Liaudies giesmės, Tėviškos choro 11 giesmių ir dainų plokštė	5.00
Linksmieji broliai, 12 laudies kūrinių.	5.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių.	5.00
Clevelando Vyrų oktetas, 12 muzikos šokių rink. Stereo \$6.00	6.00
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasiliūno	5.00
Dainuojame su Rūta, J. Stukas, Rūtos ans. 17 liet. d.	4.00
Lione Jodis Contralto, Town Hall 14 kūrinių recitalo pl.	6.00
7 Kristaus žodžiai, šv. Kazimiero parapijos choras.	5.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras.	5.00
Lithuanian 2-speed record course (Nr. 1, 2 pl. 2 žod.)	3.00
Lithuanian 2-speed record course	3.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221
(Persuntimo išlaidom prašom pridėti 50c)

Nuo Atlanto į Pacifiką

Brockton, Mass. — Prieš porą savaitių į Los Angeles išvyko Liucija ir Rimas Valaičiai. Jiedu susituokė š.m. birželio 27 šv. Kazimiero bažnyčioje. Liucija Baškauskaitė yra baigusi istorijos mokslus Stone Hill kolegijoje prie Brocktono. Rimas Valaitis yra baigęs inžineriją Ohio universitete. Paskutiniu laiku dirbo Bostone, Stane ir Webster firmoje. Dabar tam pačiam darbui nusikėlė į Los Angeles. Liucija ten įsiregistravo antropologijos-sociologijos moks. magistro laipsniui gauti. Ji yra veikli ateitininkė nuo gimnazijos laikų; vienu metu buvo Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyboje. Prieš išvykdam į Kaliforniją, abu jaunieji lankėsi Europoje. (b).

Lietuvių klubo gegužinė ir banketas

Hartford, Conn. — Lietuvių piliečių klubas rengia smagią rudens gegužinę — pikniką rugsėjo 27, sekmadienį, Light-house Grove parke, naujai atstatytose patalpose, kur visi galės gardžiai pasivaikinti, pablaugauti ir linksmai pašokti. Maloniai visų laukiami.

Spalio 10, šeštadienį, klubas mini savo 54 metų sukaktį šauniu banketu, į kurį pakviesti ir pažadėjo dalyvauti gubernatorius John Dempsey, senatorius Thomas J. Dodd, miesto majoras John Glynn ir kiti miesto ir valstybės aukšti pareigūnai, o taip pat lietuvių parapijos klebonas kun. J. Matutis. Ir čia visų lietuvių nuoširdžiai laukiami.

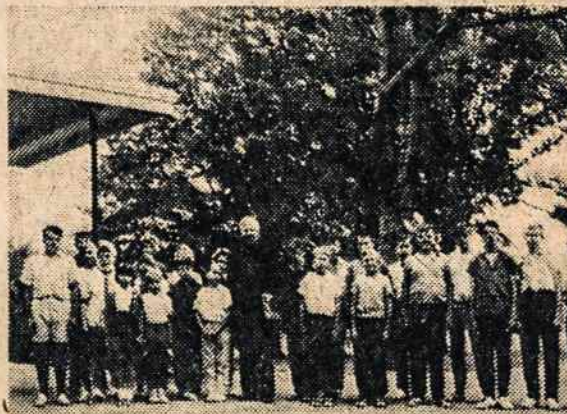
Spalio 16, perktadienį, klubo patalpose šaukiamas visų lietuvių organizacijų pasitarimas Naujųjų Metų parengimo ir sutikimo reikalui. Klubo valdyba norėtų, kad šiais metais tiktai lietuvių užpildytų salę.

Klubo valdyba šiemet sudaro: pirmininkas J. Thomas, vicepir. L. Kapeckas, sek. P. Simanauškas, fin. sek. St. Peteršonas, izd. A. Ambrazas. Be to dar 8 direktoriai: L. Musinskas, A. Sabeika, A. Pilvelis, J. Grinius, J. Jemaitis, J. Vaitkus, J. Kodis ir K. Simanauškas. Klubo šeiminiškų yra St. savickas. J.B.

H. W. FEMALE

LADY FOR CLEANING MONDAYS

All Winter. Recent References
Call Monday to Friday
SA 2-0949

TOVYKLOS vadovybė su kapelionu kun. P. Celis šiumi.

DRAUGE su svečiais.

TEITININKŲ ir skautų komandos po rungtynių.

VIENI stebi, kai kiti rungtiasi.

TO PLACE, YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

SERVICES

CHRISTINE
OFFSET PRINTING CORP.
223 7th Ave., Brooklyn — 768-2977.
Specialize in commercial social printing
letterheads envelopes office forms
and ruled forms.
FREE ESTIMATES
Quality printing at reasonable prices

INTERNATIONAL NEWSPAPER PRINTING

Everything for the Printing Trade
197 E FOURTH STREET
N. Y. C. N. Y.
Call OR 3-1830

REAL ESTATE

Bronx, N.Y. Throggs Neck, St. Benedict's parish. Original owner TA 3-4874, 7 rooms, 5 years old, 1 family brick, attached, 3 bedrooms, sunken living room, dining room, kitchen, wall oven, countertop range, 1 1/2 baths, gas hot water heat, garage, storm screens, extras. Three blocks to St. Benedict's parochial school. Convenient to shopping and public schools. Asking \$22,500. Excellent buy. Must see to appreciate.

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškonai

640 psl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, jinka kaip dovana visokomis progomis. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjų adresu: —

FRANCISCAN FATHERS DARBININKAS

910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, N. Y.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Vlrginia 3-3544

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas EV 7-2089

JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų
šventėms bei kitokioms progoms

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Vlrginia 6-9519
SALE VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

HAVEN REALTY

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

Apraудimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir kt. Namų pardavimas, apraudo, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val popiet

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Bendromis jėgomis kurkime stiprią pelningą instituciją!

KVIETIMAS

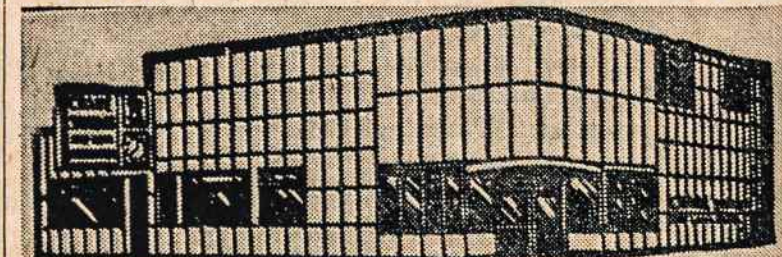
LITAS INVESTING CORP., Inc.

Maloniai kviečia prisidėti prie bendrovės plėtimosi perkant LITAS Akcijas. Litas bendrovė akcininkų kapitala investuoja pelningai iki 12% ir konservatyviai į trumpalaikes — užtikrintas paskolas, pirmus ir antrus "mortgage", namus ir t.t. Progai pasitaikius, nedidelė kapitalo dalis yra investuojama ir į Akcijų Biržą.

Visais akcijų pirkimo reikalais prašome kreiptis:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799 arba

A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997
Darbo valandos: Šiokiadieniais 6 - 9 val. vak.; šeštadieniais 9 - 4 val.

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividentai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Firmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrd. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Norite geros meniškios fot. grafijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

vaizdų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

JAU 22 METAI!

WVLD LIETUVOS ATSIMINIMU RADIO VALANDA

ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 iki 6 V.P.R.

DIREKTORIUS JONAS V. STUKAS

STUKAS

1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J. WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201

MERKINĖS piliakalnis.

DAINAVOS ŠALIES ŽYMIJAI PILIAKALNIAI

Apie žiląją Dzukijos praeitį byloja ne tik buvusios senovės sodybos ir akmenų, žalvario bei kitokie radiniai, bet ir piliakalniai. Vienai supilti labai seniai, dar akmenų amžiaus gadyneje, kiti — vėliau. Svarbiausias jų uždavinys buvo gintis nuo priešų. Senesniųjų laikų piliakalniai nedideli ir vietos žmonių mažai težinomi.

Vėlesniųjų laikų piliakalniai žymiai didesni. Jų šlaitai nukasti stačiai, o aplinkui yra užsilikę pylimo ir griovio žymių. Tokie piliakalniai stūkso aukštesiose vietovėse, arti upių bei ežerų.

Nemuno krantų grandinė

Dzukijoje, abipus Nemuno, piliakalnių yra visa grandinė. Senovėje jie turėjo didelės karinės reikšmės. Viršūnėse būdavo sargybos. Pastebėjus priešą, duodavo žinią tolimesnėm vietom. Stipresni vyrai bėgdavo į piliakalnį ir pilį gintis, o silpnesnieji (moterys ir vaikai), lysdavo į girių tankumynus.

Yra tokių piliakalnių, prie kurių iš visų trijų pusių negalima buvo prieiti. Tokie piliakalniai būdavo apkasami giliu grioviu, į kurį, reikalui esant, galima būdavo ir vandens prileisti. Viršų aptverdamo stačia rąstų tvora. Pilies viduje statydavo trobesius. Iš tokios pilies per balą eidavo siauri, vingiuoti, akmenimis grįsti keliai, apaugę žole arba apsemti vandens. Priešais jais negalėdavo pasinaudoti. Iš žymenių tokių piliakalnių Nemuno krante žymėtini Liškiavos, Merkinės ir Punios.

EDVARDAS KUKUTIS, anksčiau gyvenęs Brooklyne dabar ūkininkauja Oakdale, Conn. Nuotr. R. Kisieliaus.

JONAS MISKINIS

Liškiava — mažas bažnytkaimis, prisiglaudęs prie kairiojo Nemuno kranto. Vieta ir apylinkės labai gražios. Čia pat stūkso sugriuvusios pilies liekanos. Gerai yra užsilikę didžiuliai akmenimis išmūryti ir į požemius vedantieji urvai. Prie pilies randama senovinių pinigų, ginklų, molinių šukių ir kitokių istorinių liekanų.

Merkinės tvirtovė

Merkinės piliakalnis riegso prie trijų upių: Nemunos, Merkio ir Stangio. Stangio upelis, smarkiai tekėdamas, girauka iš kairiosios pusės piliakalnio papėdė. Merkinės vidurinės mokyklos mokytojai su mokiniais 1924 m. apšodino vandens griaunamą piliakalnio šlaitą liepomis, gluosniais ir akacijomis.

Apie šį piliakalnį vietos dūkai pasakoja įdomių padavimų, kurios surašė V. Krėvė savo "Dainavos šalies senų žmonių padavimuose". Tarp kitko jis Merkinės piliakalnį taip vaizduoja:

— Ten, kur sraunus Merkys, bėgdamas, tekėdamas per žalias pievas, per alksnynus, krūmuotus šlaitus, plukdo tyrų vandens, platon Nemūnėlin, yra ten aukštas kalnas, visų kalnų aukščiausias, o ant to kalno tvirta pilis, garsi Merkinė, visų pilių tvirtiausia. Milžinai ją statė, nežmonės; nuo septynių mylių iš vakarų, iš pietų ir iš kitų šalių vežiojo sunkius akmenis, kur guli tos pilies pamatuose.

Mūsų senoliai labai brangino laisvę ir dėl jos aukodavo savo gyvybę. Antai, pasakojama, jog Punios (Pilėnų) kunigaikštis Mangeris (Margis) negalėdamas nuo kryžiuočių atsigtinti, susidėgęs su savo vyrais.

Punios kalne ir jo papėdėje randama akmenų gadynės įvairių titnaginių strėlių, akmeninių kirvukų, surudijusių iečių, moterų žalvarinių sagčių ir įvairių metalinių pinigėlių.

Lietuvos nepriklausomybės metais Punios pradžios mokyklos vedėjas Nemickas rastus vertingus daiktus perduodavo Karo muziejui Kaune, o vėliau — Alytaus dūkų muziejui.

Garsi visam pasauly buvo Merkinės pilis; tokia pat garsi buvo bajorų Kinklių giminė, kuri iš senųjų laikų, kaip tėvų tėvai mena, sėdėjo aukštoje Merkinės tvirtovėje. Gėrbė tos giminės vyrus ne tik žmonės, kur aplinkui begyvendami, matė gerus narsiąjų darbus matė, kaip ne vienas jų padėjo savo galvą, tėvų kapus ir šventą aukščiausiųjų dieną ugnį begėdama.

Punios kalnas

Punios piliakalnį žmonės vadiną dar Margio kalnu. Nuo jo viršukalnio matosi nuostabiai gražūs Nemuno pakrantių vaizdai. Nemunas vingiuoja miškais apaugusiomis apylinkėmis. Tolumoje baluoja, lyg dangų parėmęs, didžiulis Punios šilas, kuris Lietuvos nepriklausomybės metais buvo pavadintas "Tautos parku".

Piliakalnio viršūnė yra didelė ir plokščia. Caro laikais čia buvo įsikūrę gretininkai. Pasištatė mažas pirkeles ir jose gyveno iki 1930 piliakalnio viršūnėje sodindavo bulves ir šiaip įvairias daržoves. Džukų kraštyros draugijų vadovybė padarė atatinkamų žygių ir tariamieji "ūkininkai" iš piliakalnio buvo — škraustyti. Alytaus apskrities valdyba nupirko trobesius ir juos nugriovė.

Padavimai

Apie Punią žinmės įvairiai porina. Vieni sako, kad ant piliakalnio vidurnaktį dažnai pasirodanti ugnis, o kiti — graži jauna karalaitė baltais drabužiais. Bet kas tik bandė prie jos prieiti, tuojau atsiverdavo kalno viršūnėje plati skylė ir karalaitė pamažu nusileisdavo pilies požemin. Daug dar kas tvirtina, kad naktį girdisi pilies požemyje duslus varpų skambėjimas.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLer.more 2-2923

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLer.more 2-2923

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Parengimai New Yorke

- Rugsėjo 26 — Futbolo sezono pradžios vakaras Liet. Atletų Klubu salėje Ridgewoode.
- Spalio 3 — KARIO žurnalo leidimo dešimtmečio minėjimas. Rengia L.V.S. Ramovė Liet. Atletų Klubu salėje, Brooklyne.
- Spalio 10-11 — Gydytojų korporacijos "Fraternitas Lithuanica" suvažiavimas Waldorf-Astoria viešbutyje Manhattane; banketas — spalio 10.
- Spalio 11 — DARBININKO jubiliejinis koncertas šv. Tomo parapijos salėje Woodhavene.
- Spalio 11 — PLKOS rengiamas kenčiančios Bažnyčios prisiminimas Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje Brooklyne.
- Spalio 17-18 — Balfo jubiliejinis seimas New Yorke.
- Lapkričio 7 — Great Necko vyčių sokial Atsainavimo parapijos salėje Maspetho.
- Lapkričio 14 — Skautam remti komiteto rudens balius Maspetho parapijos salėje.
- Lapkričio 21 — Chicagos lietuvių satyros teatras "Antrasis kaimas" Show Boat salėje Brooklyne.
- Lapkričio 26 — Liet. Atletų Klubu rudens balius George Washington viešbutyje Manhattane.
- Lapkričio 26-29 — Dail. A. Tamosaitienės kūrinių paroda Apreiškimo parapijos salėje; rengia L. Dantų Gydytojų draugija.

Numatomus parengimus pranešti S. DZIKUI, 89-17 97th St., Woodhaven, N.Y. — tel. VI 7-5113.

Gėlės papiginta kaina

NIJOLĖ VALAITIENĖ

Nijolė Valaitienė paruošia vestuvėm gėles iš sezoninių gėlių papiginta kaina. 50 dol. už jaunosios bukieta, 2 pamerges, 2 korsažus, 2 bukietus pažnyčioj ir vyrųms gėlės. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 914 LY 1-9244.

Moteris ieškoma namų ruošai ir prie dviejų vaikų 3 kartus savaitėje, Jamaica. Atlyginimas geras. Skambinti vakarais nuo 6 val. Telef. AX 1-31 66.

Ieškomas Justinas Bendiskas, kuris išvyko iš Lietuvos 1912 m. ir yra gyvenęs Brooklyne. Kilimo iš Sveikšnos. Kas žinotų, prašom pranešti AX 6-8635 Mr. J. Lipnickui 90-36 76th St., Woodhaven, N.Y. 11421.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašau pratęsti prenumeratą 1965 metams.
Vardas ir pavardė
Adresas
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00.
Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$..... Viso \$.....
(Data) (Parašas)

ALDONAI RYGELIENEI su šeima ir ONAI TERCIJONIENEI, mylimam tėveliui ir vyrui
A + A
DR. V. TERCIJONUI
mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia
Stamfordo Moterų Ratelis

RADIJO PROGRAMOS

- BOSTON, MASS. Vedėjas JONAS J. ROMANAS, Sr. WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.
- BOSTON, MASS. Vedėjas STEP. MLINKUS WLYN — 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.
- BROCKTON, MASS. Vedėjas P. VISCINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209 AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7 meg. iš WKOX, Framingham, Mass. Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte
- DETROIT, MICH. Vedėjas RALPH J. VALATKA WJLB, 1400 banga 15756 Lesure, Detroit 27, Mich. BRoadway 3-2224 šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v
- HARTFORD, CONN. Ved. ALG. DRAGONAVICIUS WBMI - FM 95.7 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502 Sekmdienį — nuo 12 iki 1 p.p.
- PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 banga Ved. ADOLFAS GAIGALAS 335 Titan St., Philadelphia 47, Pa. HOWard 7-4176 šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.
- WATERBURY, CONN. WWCO — banga 1240-1000 klc. Ved. ANT. PALIULIS 321 Robinwood Road pran. E. d. v. Melnikas Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.
- CHICAGO, ILL. SOPHIE BARCUS — Seimos radijo programos. Radijo stotis WOPA — Oak Park, Ill. AM 1490 klc.; FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sek. 8:30-9:30 val. r.; Lietuvos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

DEMESIO FLORIDOJE GYVENANTIEM

Laiveliam statyti turiu daug medžiagos ir gyvenau prie vandens. Norėčiau rasti 2-3 vyrus, kurie norėtų ir galėtų laivelius dirbti. Išlaidų bus mažai, nes viskas atliekama mašinomis. Laivelius pastatė, galėtų patys pažuvauti. Turiu ir vietos laiveliam pastatyti. Kreiptis John Batus, 1 St. R. Nr. 131 Jupiter Heights Florida.

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N. Y. VI 7-2573

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusį J. MIRONO MAISTO KRAUTUVE
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVEMS ir POBUVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAZMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —
• Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
• Aukštesnės angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
• Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
• Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti.

WINTER GARDEN TAVERN
Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polidovutiniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuose:
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor., DELANCY, N. Y. C.
Krautuves atviros kasdien ir sekmdieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuose kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukiniu D-6 Avenue iki 6:30 vak.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —
Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į R. Europą
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.
Paskubina siuntinį draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį
Licensed by V/O Vneshposiltorg
SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —
Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų, moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupsite nei perant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:
• BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6866
• NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N.Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
• SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway Tel. 268-0068
• DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-22-6
• BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
• HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
• HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
• IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
• YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
• LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
• NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. MU 4-4519
• PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street LO 2-1446
• PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 206 Sutter Street FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street W 8-2868

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šallai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užėikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Vienuolynas GL 5-7068

'Žmogus be Dievo', stambus filosofinis veikalas (564 p.), parašytas dr. Juozo Girniaus ir gavęs 'Aidu' žurnalo premiją, galima užsakyti Darbininko administracijoje. Kaina 5.50 dol. Išleido 'I Laisvę Fondas' Chicagoje.

Lionė Juodytė yra pakviesta pasikalbėti A.B.C. radijo stoties FM. Bus taip pat jos įdainuotos lietuviškos plokštelės programoje "Music from around the World". Programa bus transliuojama spalio 5 tarp 7-8 val.

LAK futbolo sezono pradžios vakaras, bus rugsėjo 26 d. LAK salėje.

Dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, per dešimtį metų gyvenęs New Yorke, rugsėjo pradžioje persikėlė į Chicago. Dabar jo adresas yra 3256 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.

Sendraugių ateitininkų susirinkimas bus sekmadienį, rugsėjo 27 d., 12 val. dieną Apreiškimo parapijos salėje. Šalia organizacinių reikalų bus svarstoma, kaip lietuviams sėkmingiau galėtų dalyvauti šv. Mišių aukoje lietuvių kalba. Tuo klausimu kalbės klebonas kun. N. Pakalnis ir kun. Stasys Raila. Po susirinkimo bus arbatėlė. Ypatingai kviečiami ateiti nauji sendraugiai, kurie paskutiniu metu atsikėlė N.Y. ir N.J. apylinkėn, ar kurie jau išaugo iš studentų. Visi kviečiami, laukiami.

ASS Valdyba

Katalikių Moterų Sąjungos 29 kuopa rengia metinę vakariene spalio 4, sekmadienį, 4 val. popiet. Apreiškimo parapijos salėje. Bilietai gaunami pas E. Keziene, J. Terebeziene, S. Barakauskiene, A. Garliauskiene ir kitas nares. Mišios bus 10 val. ryte. Į pamaldas ir vakariene kviečiamos taip pat viešnios bei svečiai.

Richard Soot, estų dailininko, kūrinių paroda rengiama estų namuose, 243 E. 34 St., N.Y.C., rugsėjo 25, 26 ir 27 dienomis. Atidaro nuo 11 iki 9 v.v., penktadienio vakare nuo 8 iki 11 v. Paroda rengiama Estų Meno ir Mokslo Draugija.

Operetės choro repeticija bus rugsėjo 25, penktadienį, 8 v.v. Bruco svetainėje Woodhavene. Laukiami ir nauji dainininkai.

Sol. Lionė rugsėjo 26, šeštadienį, išvyksta į New Britain, Conn., kur dainuos Atlanto skautų vadovybės rengiamam koncerte. Koncerto pradžia 7.30 val. vak. lietuvių klube.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyks lapkričio 7 Travelers Hotel, 9400 Ditmar Blvd. (prie La Guardia Airport). Šventė pradedama iškilminga sueiga 6 val. vak. Pompei Rm. Vaisės ir šokiai — 8 val. vak. Terrace Ball Room. Pakvietimai gaunami pas korporantus ir valdyboje. Skambinti telefonai: MI 2-0656.

LIETUVIŲ Jungtinis choras dainuoja New Yorko valstybės paviljone rugsėjo 20. Diriguoja muz. Mykolas Cibas. Nuotr. R. Kisieliaus.

LIETUVIAI NEW YORKO VALSTYBĖS PAVILJONE

(atkelta iš 1 psl.)

Yorko lietuvių vyčių šokėjai. Kanklėmis skambino būrelis jaunų mergaičių, vad. T. Dziukienės.

Meninę programą tvarkė muzikas A. Visminas, chorui dirigavo jis pats, muz. M. Liuberskis ir muz. M. Cibas, akompanavo A. Mrozinskas. Tautiniam šokiui vadovavo Jadvyga Matulaitienė, grojo Vytautas Stasiūnas. Pranešinėjo Elena Matulionytė. Visai programai vadovavo lietuvių komiteto pirmininkas prof. Jokubas Stukas, kuris pabaigoje dėkojo programos išpildytojams ir dalyviams.

Lietuvai atstovavo konsulas

Lietuvos vyčių senjorų 41 kuopos Brooklyne susirinkimas įvyko sekmadienį, rugsėjo 13 Apreiškimo parapijos salėje. Pasidalinta išpūdžiais iš atostogų ir sėkmingai praėjusios Lietuvių dienos pasaulinėje parodoje. Iš buvusio Chicagoje vyčių seimo pranešimo, kurį padarė pirmininkas A. Mažeika, sužinota, kad Brooklyno vyčių įneštoji rezoliucija, kurioje buvo pareikšta susirūpinimas, kad seserų kazimieriečių aukštesnioje mokykloje Chicagoje nebuvo leista lietuviškas studentėms mokslu užbaigimo metu sugiedoti "Marija Marija", nebuvo priimta svarstyti todėl, kad Chicago kunigai paaiškino, kad mokykla esanti jau nebe lietuvių, bet grynai diecezinė ir kad lietuviškos studentės, savo skaičiumi sudarydamos nedidelį mažumą, negali reikalauti specialių privilegijų. Susirinkime visi vyčiai buvo paraginti rugsėjo 20 dalyvauti New Yorko lietuvių dienoje. Surinkta 13 dolerių vainikui, kuris padėtas prieš lietuviško kryžiaus. Buvo dar prisimintas kun. J. Pakalniškis, dvasios vadas, kuris šiuo metu atostogauja Europoje. Pereitų metų valdyba pririnkta ir šiemet. Kitas susirinkimas bus spalio 25.

(Kor.)

Vytautas Stašinskas. Jis perskaitė sen. Kenneth B. Keating telegramą, kurioje pareikšta: "Mano karščiausias noras, kad lietuvių tauta atgautų savo laisvę". New York Times rugsėjo 21 numeryje pastebėjo, kad "Lietuvos laisvės dvasia skaisčiai švytėjo pasaulinėje parodoje, kai Amerikos lietuvių demonstravo savo karštus jausmus už nepriklausomybę sovietų kontroliuojamo krašto". Toliau palankiais žodžiais aprašė programą ir suminė, kad buvo sugiedotas "Himnas už Tėvyne". Tie žodžiai parašyti lietuviškai.

Lietuvius sveikino New Yorko valstybės paviljono direktorius William J. Drohan, po programos pasikvietęs lietuvių komitetą kokieliu paviljono restorane. Pagyrė, kad iš visų tautinių grupių lietuvių pasirodė geriausiai, ir pakvietė atlikti programą taip pat kitais metais.

Besikalbant su pačiais lietu-

viais, susidarė įspūdis, kad kai kurie nebuvo patenkinti. Vienas pratarė: "Jei didžioji lietuvių diena mus išgarsino ir tai patraukė kai kuriuos korespondentus šiandien, tai jie galėjo būti ir apvilti; gal ir nevertėjo ano pirmojo išpūdžio stelbti kukliu pasirodymu". Bet reikia pripažinti, kad ir čia Lietuvai propagandos padaryta. Propaganda amerikiečių tarpe daugiausia rūpinosi P. Wytenus ir A. Snieckus.

Prieš lietuvių programą New Yorko valstybės paviljone buvo iškilmės prie kryžiaus. Lietuvos vyčių 41 kuopa nupirko ir padėjo vainiką. Iškilmėse dalyvavo Dariaus ir Girėno ir Maspetho lietuvių veteranų postai.

Maspetho apylinkėj ieškoma moteris prie ligonės. Darbo laikas: 5 dienas savaitėje nuo 8:30 ryto iki 5:30 val. popiet. Dėl sąlygų skambinti vakarais po 6 val. HA 9-6124.

**BOSTONO
ŽINIOS**

Dr. Stasys Jasaitis sutiko globoti Balfo banketą - vakariene spalio 4. Meninę programą išpildys šv. Petro parapijos choras ir Onos Ivaškiene tautinių šokių grupė.

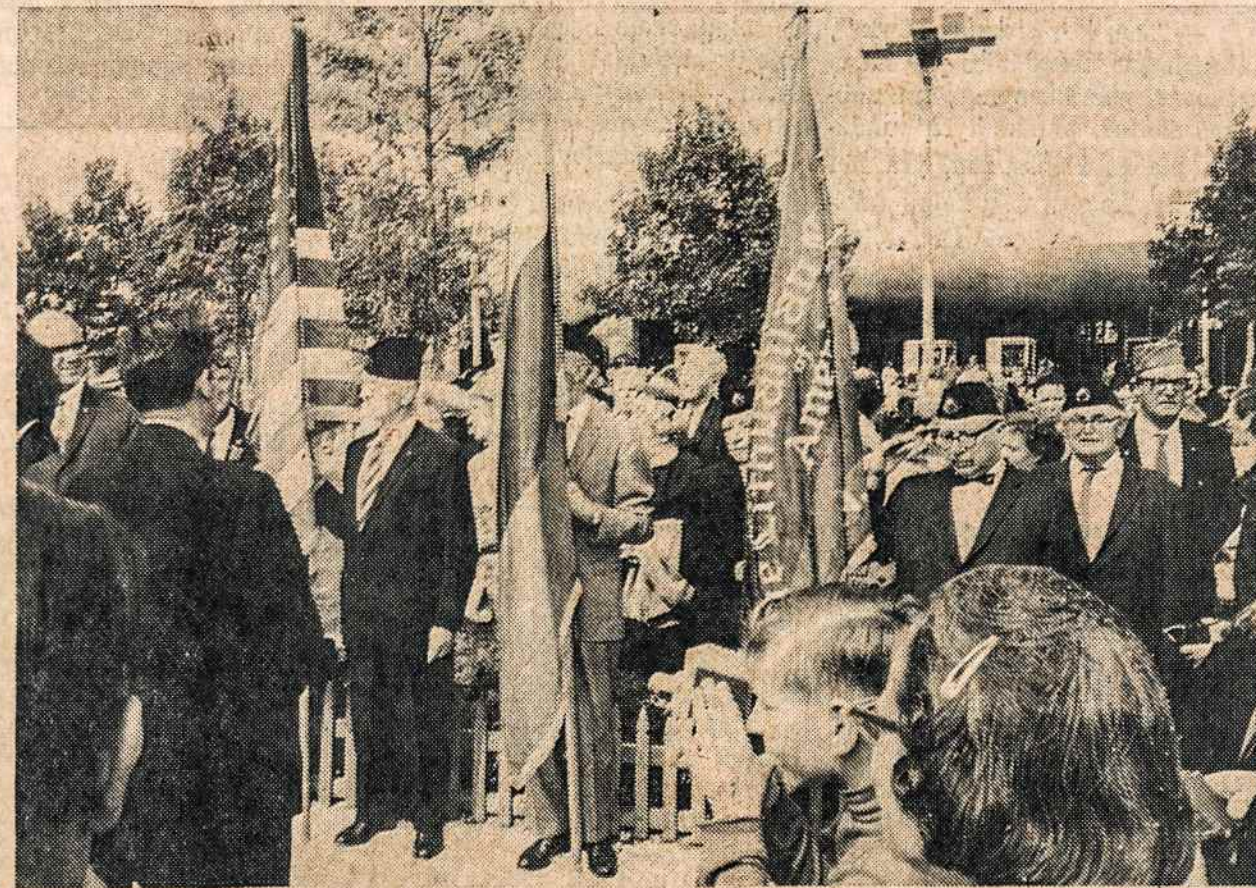
Stepas ir Valentina Minkai praneša, kad jų vadovaujamo radijo metinis parengimas bus vasario 21, sekmadienį, Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje. Naujosios Anglijos lietuvių radijo programa, žinoma S. ir V. Minkų vardu, veikia jau 31 metus.

Naujosios Anglijos moterų konferencija rugsėjo 27, sekmadienį, prasidės 11:30 v. mišiom šv. Petro bažnyčioje. Posėdžių pradžia 6 val. parapijos salėje. Vakare 6 val. meninė programa ir Kristijono Doneilaičio minėjimas. Konferenciją šaukia Lietuvių Katalikių Moterų Sąjunga; vadovauja Kunigaikščiūnė iš Brocktono, Paskaitom ir diskusijom parinkta tema: "Jaunoji lietuvių ir LRK Moterų Sąjunga". Kalbės U. Daurkantiene, V. Kulbokienė, R. Molienė, D. Ivaškiene ir E. Vasyliūnienė.

Kultūros klubo susirinkime rugsėjo 26, šeštadienį, 7:30 v. v. tarptautinio instituto patalpose bus rodomas filmas "Velnio bala" pagal J. Jankaus novelę. Filmą rodyd Romas Šležas, kuris Bostono universitete studijuoja filmų meną. Siemet klubo pirmininku yra inž. Z. Gavelis.

Sol. Jonas Vaznelis iš Chicago gruodžio 4 pradės šių metų Baltų Draugijos koncertų seriją Jordano salėje.

Ekonomistas Juozas AUDĖNAS a) padeda Investavimų Fondų šerius piktai, b) sudaro planus jaunesiems žmonėms sistematiškai taupyti ir ateičiai kapitalus ugdyti, c) sudaro planus pensininkams, santuokų turintiems, papildomų pajamų gauti. 109 Warwick St., B'klyn, N. Y. 11207; tel. TA 7-9518, LA 4-6484

DARIAUS GIRENO lietuvių veteranų postas su vėliavomis prie lietuviško kryžiaus rugsėjo 20. Nuotr. R. Kisieliaus.

APREIŠKIMO parapijos sodalės, kurios savanoriškai dirba Vatikano paviljone. Iš k. į d. Mrs. Jean Kaskey, Mrs. Casimira Genevich, Mrs. Olga Aromiskis, Mrs. Helen Jaeger, Mrs. Anne Rogers.

Paremkite New Yorko sportininkus!

Lietuvių Atletų Klubo
Futbolo sezono pradžios

VAKARAS

1964 rugsėjo 26

LAK SALĖJE

SOKIAI IR VAISĖS

Sokiams groja A. Starolio kapela

Pradžia 8 v.v.

Kaina \$2.50 • studentams ir sportininkams \$1.50

LAK futbolininkai perėitą sezoną iškovojo dvi pergales: laimėjo Knickerbocker taurę ir tapo š. A. L. futbolo meisterais.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

DARBININKO KONCERTAS

Spalio 11, sekmadienį

Šv. Tomo parapijos salėje
Woodhavene, L.I., N.Y.

Pradžia 4 val. popiet

KONCERTU PRADEDAMA DARBININKO 50 METŲ SUKAKTIS

Programoje:

Lilija MERNIKAITĖ
Kazys JAKUTIS

Abu — pasižymėję solistai